

sessä mahdollisesti kuoliaaksi puristettujen ihmisten kohtalosta.

Väitteet aseettomien kansalaisten surmaamisesta Vendôme-torilla ovat silkkaa satua, mistä Thiers ja kansalliskokouksen maajunkkerit ovat visusti vaienneet ja uskoneet sen levittämisen yksinomaan eurooppalaisen jokapäiväisen sanomalehdistön renkitupalaisten tehtäväksi.

„Järjestyksen miehet“, pariisilaiset taantumukselliset, vapisivat maaliskuun 18 p:n voiton nähdessään. Heille oli se ennusmerkkinä vihdoinkin koitavasta kansan kostosta. Heidän johdollaan vuoden 1848 kesäkuun päivien ja vuoden 1871 tammikuun 22 p:n välisenä aikana murhattujen uhrien aavehtivat henget nousivat heidän silmiensä eteen. Heidän pelästyksensä jäi heidän ainoaksi rangaistukseksi. Yksinpä poliisikersantitkin, sen sijaan että heidät, kuten olisi tullut, olisi riisuttu aseista ja pistetty vankilaan, tapasivat Pariisin portit leveästi auki heidän voidakseen turvassa päästä Versaillesiin. Eivätkä „järjestyksen“ miehet vain päässeet ilman että mitään tapahtui, vaan annettiinpa heidän vielä taas kokoontuakin ja miehittää enemmän kuin yksi tärkeä paikka keskellä Pariisia. Tällaisen keskuskomitean pehmyden, tämän asetettujen työläisten jalomielisyyden, mikä oli niin kummallisessa ristiriidassa järjestyspuolueen tapojen kanssa, selitti tämä puolue tietoisien heikkouden merkiksi. Siitä johtui järjestyspuoluealaisten vakava aikomus aseetoman mielenosotuksen varjolla vielä kerran yrittää sitä, mitä Vinoy ei voinut saada aikaan kanuunoil-

laan ja kuularuiskuillaan. Maaliskuun 22 p:nä lähti hyviä päiviä elävien kaupunginosasta liikkeelle kulkue „hienoja herroja“, kaikki keikarit heidän joukossaan, ja heidän etunenässään tunnetut keisarikunnan vakinaiset syöttiläät, kuten Heeckeren, Coëtlogon, Henri de Pène y.m. Pelkurimaisesti verhoten hankkeensa rauhalliseksi mielenosotukseksi, mutta salassa varustettuina salamurhaajan aseilla, järjestäytyi tämä joukkio, riisui aseista ja pahoinpiteli kansalliskaartin vahteja ja patrulleja, jotka sattuiivat sen tielle, ja tunkeutuen Rue de la Paix-kadulta Vendôme-torille, yritti se, huutaen: „Alas keskuskomitea! Alas murhaajat! Eläköön kansalliskokous!“ murtautua sinne asetetun vahdin läpi ja siten äkkiyllättää takana oleva kansalliskaartin päämaja. Vastaukseksi heidän revolverinlaukauksiinsa esitettiin heille tavalliset lainmukaiset vaatimukset: kun niistä ei ollut tulosta, komensi kansalliskaartin kenraali ampumaan. Yksi yhteislaukaus riitti hajoittamaan villiin pakoon nuo typerät houkkiot, jotka olivat odottaneet, että pelkkä heidän „siivon seuransa“ esiintyminen vaikuttaisi Pariisin vallankumoukseen kuin Joosuan torvet Jerikon muureihin. He jättivät jälkeensä kaksi kansalliskaartilaista kuolleina, yhdeksän vaikeasti haavoitettuna (niiden joukossa yksi keskuskomitean jäsen) ja heidän urotekonsa koko näyttämön siroteltuna täyteen revolvereja, tikareja ja miekkakeppejä osotuksiksi heidän „rauhallisen“ mielenosotuksensa „aseettomasta“ luonteesta. Kun Pariisin kansalliskaarti kesäkuun 13 p:nä 1849 teki todella rauhallisen

mielenosotuksen, pannakseen vastalauseensa ranskalaisten joukkojen rosvomaista hyökkäystä vastaan, Rooman kimppuun, — silloin kansalliskokous ja varsinkin Thiers ylistivät Changarnier'ia, joka silloin oli järjestyspuoluelainen kenraali, yhteiskunnan pelastajaksi, kun hän joka puolelta oli päästänyt joukkonsa näiden aseettomien ihmisten kimppuun ampumaan ja sapeloimaan heidät kuoliaiksi ja tullaamaan heidät hevostensa kavioiden alle. Silloin julistettiin Pariisi piiritystilaan: Dufaure ajamalla ajoi lävitse uusia sortolakeja edustajakamarissa; toimitettiin vangitsemisia, pannaanjulistuksia ja alkoi uusi hirmuhallinto. Mutta „alemmat luokat“ toimivat toisin. Vuoden 1871 keskuskomitea salli „rauhallisen mielenosotuksen“ herrojen yksinkertaisesti juosta tiehensä, ja niin pystyivät he jo kaksi päivää myöhemmin amiraali Saisset'n johtamina kokoontumaan siihen aseelliseen mielenosotukseen, mikä päättyi harkittuun karkaamiseen Versailles'iin. Vastahankaisuudessaan ryhtyä puolestaan Thiers'in yöllisellä hyökkäyksellään Montmartreen alkamaan kansalaissotaan, teki keskuskomitea tällä kerralla itsensä syypääksi ehdottomaan virheeseen sen kautta, että se heti ei marssinut silloin täydellisesti avuttomaan Versailles'iin ja siten tehnyt loppua Thiers'in ja hänen maajunkkeriensa salaliitosta. Sen sijaan sallittiin järjestyspuolueen vielä kerran yrittää voimiaan vaaliurnalla, kun maaliskuun 26 p:nä valittiin Kommuuni. Näinä päivinä vaihtoivat „järjestyksen miehet“ piiripormestarinvirastoissa hyväntahtoisia sovinnon sanoja vaan liiankin jalomielisten voittajainsa

kanssa, samalla sydämessään muristen juhlallisia lupauksia aikoinaan toimittaa verisen koston.

Tarkastakaamme nyt mitalin toista puolta! Thiers alotti toisen sotaretkensä Pariisia vastaan huhtikuun alussa. Ensimmäistä pariisilaisten vankien joukkoa, joka saapui Versailles'iin, kohdeltiin syvästi loukaten, Ernest Picard, kädet housuntaskussa, käveli edes takaisin heitä pilkaten, ja Thiers'in ja Favren rouvat „hovinaistensa“ ympäröiminä, taputtivat ylhäältä parvekkeelta käsiään Versailles'in roskaväen hävyttömyyksille. Vangitut linjasotilaat yksinkertaisesti ammuttiin; urhoollinen ystävämme kenraali Duval, rautavaluri, mihinkään oikeudellisiin muotoihin ryhtymättä, murhattiin. Gallifet, vaimonsa „Ludvig“, sen nimen saanut vaimonsa ruumiin häpeämättömästi näytteilleasettamisesta toisen keisarikunnan kemuissa, tämä Gallifet ylvästeli eräässä julistuksessa, että hän oli käskennyt murhaamaan muutamat hänen ratsumiestensä yllättämät ja aseistariisumat kansalliskaartilaiset sekä heidän kapteeninsa ja luutnanttinsa. Vinoy, tuo karkuri, sai Thiers'iltä Kunnialeigionan suurristin päiväkäskynsä johdosta, missä hän käski ampumaan jokaisen Kommuunin kannattajana tavatun linjasotamiehen. Desmarêt, santarmi, sai kunniamerkin siitä, että hän, ensin petettyään, teurastajamaisesti oli hakannut palasiksi ylevämielisen ja ritarillisen Flourens'in, joka lokakuun 31 p:nä 1870 oli pelastanut puolustushallituksen päät. Hänen murhansa „rohkaisevista yksityiskohdista“ teki Thiers kansalliskokouksessa mielissään laajalti selkoa. Korskean turhamaisena kuin

ainakin parlamentillinen peukaloinen, jonka sallitaan näytellä Tamerlanin osaa, kielsi hän hänen mitättömyyttään vastaan kapinaan nousseilta kaiken mahdollisuuden nauttia sivistyneen sodankäynnin oikeuksia, yksinpä kenttä-haavasitomon puolueettomuuden oikeuden. Ei ole inhottavampaa mitään kuin tuollainen apina, jollaista jo Voltaire oli aavistanut, joka hetkiseksi voi päästää kaikki tiikerin viettinsä vapaasti valloilleen.

Senkään jälkeen kun Kommuuni (huhtikuun 7 p:nä antamallaan julistuksella) oli järjestänyt kosto-toimenpiteitä ja julistanut velvollisuudekseen „puolustaa Pariisia versailleslaisten rosvojen raakalaisytekoja vastaan ja vaatia silmää silmästä, hammasta hampaasta“ — ei Thiers kuitenkaan lopettanut vankien julmaa kohtelua; loukkasipa hän heitä päälle päätteeksi vielä selostuksissaan lausumalla: „Milloinkaan ei rehellisten ihmisten huolestunut katse ole kohdannut niin arvonsa menettäneen kansanvallan arvottomia kasvoja“ — rehellisten ihmisten, sellaisten kuin Thiers'in ja hänen ticket-of-leave-miestensä. Vankien ampuminen kuitenkin lakkautettiin muutamaksi aikaa. Mutta tuskin olivat Thiers ja hänen kenraalinsa, vuoden 1851 joulukuun sankarit, havainneet, että Kommuunin julistus kostotoimenpiteistä oli pelkkää uhkausta, että yksinpä heidän santarmiurkkijoitaankin, jotka kansalliskaartilaisen velepuvussa oli vangittu Pariisissa, että yksinpä poliisikersanttejakin, jotka kulkivat polttogranaatit mukanaan, säästettiin, — niin alkoi myöskin vangittujen ampuminen taas ja jatkettiin sitä sitten loppuun

saakka. Santarmit ympäröivät talot, joihin kansalliskaartilaisia oli paennut, valoivat ne petroolilla (mikä tässä ensi kerran tämän sodan aikana esiintyy) ja pistivät palamaan; puolipalaneet ruumiit toi sanomalehdistön ylläpitämä sairaanhoito-osasto myöhemmin esiin (Les Ternes'in kaupunginosaan). Neljä kansalliskaartilaista, jotka huhtikuun 25 p:nä olivat Belle Epine'n luona antautuneet ratsastaville jääkäreille, ampui myöhemmin toinen toisensa jälkeen ratsumestari, kyllin arvoisa Gallifet'n rengiksi. Muuan noista neljästä, Scheffer, joka jätettiin kuolleeksi luultuna makaamaan paikalle, ryömi pariisilaisten etuvartijain luo ja antoi tämän tapahtuman todenperäisyydestä oikeudellisesti pätevän todistuksen Kommuunin erään valiokunnan edessä. Kun Tolain teki sotaministerille välikysymyksen tämän valiokunnan antaman selostuksen johdosta, tukahuttivat maajunkkerit huudollaan hänen äänensä; he kielsivät Leflön vastaamasta. Olisi heidän „kunniakkaan“ sotajoukkonsa loukkaamista sen töistä — puhua! Välinpitämätön äänensävy, jota käyttäen Thiers'in kertomuksissa tehtiin selkoa Moulin Saquet'n luona nukkuneina yllätettyjen kansalliskaartilaiden surmaamisesta ja Clamant'issa toimitetuista joukkoampumisista, loukkasi yksinpä lontoolaisen „Times'inkin“ hermoja, joita tosiaan ei liika tunteellisuus ole vaivannut. Mutta olisi naurettavaa pyrkiä luettelemaan nämä vain alkuna olleet hirmutyöt, joita Pariisin pommittajat ja orjanomistajain kapinan yllyttäjät vieraan valloittajan turvin tekivät. Kaikkien näiden hirmujen keskellä

unohtaa Thiers parlamenttaarisen ruikutuksensa sen hirvittävän vastuunalaisuuden johdosta, mikä hänen kääpiöhartioitaan painaa, kerskailee, että l'Assemblée siège paisiblement (kansalliskokous istuu rauhassa), ja todistaa yhä jatkuvien juhlapäivällisten järjestämisellä, joita antaa tänään joulukuunkenraaleilleen, huomenna saksalaisille prinssseille, että hänen ruuansulatustaan ei ole mikään vähääkään häirinnyt, eivät edes Lecomten ja Clement Thomas'n haamut.

III.

Maaliskuun 18 p:n aamuna 1871 herätti Pariisin ukkosena jymisevä huuto: „Eläköön Kommuuni!“ Mitä on Kommuuni, tämä sfinksi, joka on asettanut porvarillisen järjen niin kovalle koetukselle?

„Pariisin proletaarit“, lausui Keskuskomitea maaliskuun 18 p:nä antamassaan julistuksessa, „ovat tappioitten ja vallassaolevan luokan petturuuden keskellä käsittäneet, että on tullut hetki, jolloin heidän on pelastettava asema siten, että ottavat omiin käsiinsä julkisten asiain johdon... He ovat käsittäneet, että heidän korkeimpana velvollisuutenaan ja ehdottomana oikeutenaan on ryhtyä oman kohtalonsa herroiksi ja ottaa käsiinsä hallitusvalta.“ — Mutta työväenluokka ei voi ottaa valmista valtiokoneistoa yksinkertaisesti haltuunsa ja panna

sitä käymään omien tarkoitustensa toteuttamiseksi.

Keskitetty valtiovalta, kaikkialla läsnäolevine elimineen — vakinaisine sotaväkingineen, poliiseineen, virkavaltoineen, pappeineen, tuomareineen, mitkä kaikki elimet on luotu suunnitelmallisesti toteuttaen järjestelmällistä ja eri arvoasteisiin nojautuvaa työnjakoa — on peräisin ehdottoman yksinvallan ajoilta, jolloin se palveli kehittymässä olevaa porvarillista yhteiskuntaa mahtavana aseena sen taistelussa feudalismin vastaan. Mutta sen kehitystä ehkäisi kaikenlainen keskiaikainen mura, suurmaanomistajain ja aatelin etuoikeudet, eri paikkakuntien etuoikeudet, kaupunkien ja ammattikuntien monopoolit ja maakuntien erikoiset oikeudet. Kahdeksannentoista vuosisadan Ranskan vallankumouksen jättäjäisluuta lakaisi pois kaikki nämä menneiden aikojen jätteet, ja puhdisti siten samaan aikaan yhteiskunnallisen maaperän viimeisistä esteistä, jotka olivat ehkäisseet nykyaikaisen valtiorakennuksen yllirakenteen muodostumista. Tämä nykyaikainen valtiorakennus muodostui ensimmäisen keisarikunnan aikana, minkä itsensä taas synnyttivät vanhan puolifeudaalisen Euroopan nykyaikaista Ranskaa vastaan käymät yhteiset sodat. Hallitusmuotojen sitten edelleen kehittyessä asetettiin hallitus eduskunnallisen kontrollin, s.o. omistavien luokkien välittömän kontrollin alaiseksi. Toisaalta kehittyi hallituksesta nyt tavattomien valtiovelkojen ja rasittavien verojen kasvihuone ja tuli siitä virkavaltansa vastustamattoman vetovoiman, tulojensa ja tarjoamiensa paikkojen

vuoksi vallitsevien luokkien kilpailevien ryhmien ja seikkailijain riitakapula — toisaalta muuttui sen poliittinen luonne samalla kuin muuttuivat yhteiskunnan taloudelliset olosuhteet. Mikäli nykyaikaisen teollisuuden edistys kehitti, laajensi ja syvensi pääoman ja työn välistä luokkavastakohtaisuutta, sikäli muuttui valtiovalta luonteeltaan yhä enemmän työväenluokan sortamista tarkoittavaksi julkiseksi väkivallaksi, luokkaherruuden koneistoksi. Jokaisen vallankumouksen jälkeen, joka merkitsee luokkataistelun edistymistä, esiintyy valtiovallan puhtaasti sortava luonne yhä ilmeisempänä. Vuoden 1830:n vallankumous siirsi hallituksen maanomistajilta kapitalisteille ja siten työväen kaukaisemmilta vastustajilta välittömämmille. Porvarillis-tasavaltalaiset, jotka helmikuun vallankumouksen nimessä tarttuivat valtion peräsimeen, käyttivät sitä johtaakseen asiat kesäkuun teurastuksiin, siten osoittaakseen työväenluokalle, että „yhteiskunnallinen“ tasavalta ei muuta merkinnyt kuin tasavallan suorittamaa työväenluokan yhteiskunnallista sortamista: ja osoittaakseen porvariston ja maanomistajain kuningasmieliselle joukolle, että se levollisena voi jättää hallituksen huolet ja rahaedut porvarillistasavaltalaisten käsiin. Tämän kesäkuisen ainoan sankarityönsä jälkeen ei porvarillistasavaltalaisille kuitenkaan jäänyt enään muuta tehtäväksi kuin siirtyä „järjestyspuolueen“ eturivistä sen viimeiseen riviin — tuon yhtymän, jonka muodostivat kaikki kilpailevat, nyt vastakohtaisuutensa tuottavien luokkien kanssa avoimesti tunnustaneiden anastajaluokkien

ryhmät. Sopivana muotona heidän yhteiselle hallitukselleen oli parlamenttaarinen tasavalta, jossa Ludvig Bonaparte oli presidenttinä; peittelemätöntä luokkaterroria ja „kurjan roskajoukon“ tahallista loukkaamista harjoittava hallitus. Jos, kuten Thiers sanoi, parlamenttaarinen tasavalta oli valtiomuoto, joka vähimmin erotti toisistaan hallitsevan luokan ryhmät, niin avasi se sen sijaan kokonaisen kuilun tämän luokan ja koko sen harvojen rivien ulkopuolella elävän yhteiskuntaruumiin välille. Ne raja-aidat, joita aikaisempien hallitusten aikana tuon luokan sisäiset ristiriidat vielä olivat asettaneet valtiovallalle, oli niiden yhtyminen nyt poistanut. Ottaen huomioon proletariaatin uhkaavan nousun, käytti yhtynyt omistava luokka nyt valtiovaltaa häikäilemättä ja julkeasti pääoman kansallisena sota-aseena työtä vastaan. Mutta sen lakkaamaton, tuottavia joukkoja vastaan käymä ristiretki pakotti sen ei vain antamaan toimeenpanevalle vallalle yhä lisää sortovaltaa, vaan se pakotti sen myöskin riistämään omalta parlamenttaariselta sortolinnaltaan — kansalliskokoukselta — vähitellen kaikki puolustuskeinot toimeenpanevaa valtaa vastaan. Toimeenpaneva valta, Ludvig Bonaparten muodossa, ajoi kansalliskokouksen hajalleen. „Järjestyspuolueen“ tasavallan ruumiillisena jälkeläisenä oli toinen keisarikunta.

Keisarikunta, jolla oli valtiokaappaus syntymätodistuksenaan, yleinen äänioikeus valtakirjanaan ja miekka valtikkanaan, väitti nojautuvansa talonpoikiin, tuohon suureen tuottajain joukkoon, joka

ei välittömästi ollut sekaantuneena pääoman ja työn väliseen taisteluun. Se väitti pelastavansa työväenluokan murtamalla parlamenttarismin ja samalla hallituksen peittelemättömän alistamisen omistavain luokkien alaiseksi. Se väitti pelastavansa omistavan luokan turvaamalla sen taloudellisen ylivallan työväenluokkaan nähden: ja vihdoinkin se väitti yhdistävänsä kaikki luokat elvyttämällä uudelleen kansallisen kunnian valhekuvan. Todellisuudessa oli se ainoa mahdollinen hallitusmuoto tuollaisena aikana, jolloin porvaristo jo oli menettänyt kykynsä hallita kansaa eikä työväenluokka vielä ollut saavuttanut tätä kykyä. Koko maailma tervehti sitä riemuin yhteiskunnan pelastajana. Sen valtakauden aikana saavutti porvarillinen yhteiskunta, ollen rauhassa kaikista poliittisista huolista, sellaisen kehityksen, että se itsekään ei ollut aavistanut sellaista mahdolliseksi. Sen teollisuus, sen kauppa laajenivat tavattomissa suhteissa: raha-asioissa harjoitettu huijaus vietti yleismaailmallisia irstailujuhlia; räikeänä esiintyi joukkojen kärsimä kurjuus häpeämätönnä välkkyvän, ylöttömän ja konnuudelta tuokuvan ylellisyysloiston rinnalla. Valtiovalta, näennäisesti väikkyen korkealla yhteiskunnan yläpuolella, oli itse kuitenkin häpeällisin tämän yhteiskunnan häpeistä ja samalla kaiken sen kehittämisen mädännäisyyden hautomispaikka. Sen oman mädännäisyyden ja sen pelastaman yhteiskunnan mädännäisyyden paljastivat Preussin pistimet, Preussin, joka itse paloi halusta siirtää tämän komennon keskipisteen Pariisista Berliiniin. Imperialismi on pros-

tituoiduin ja samalla viimeinen sen valtiovallan muoto, minkä kehittymässä oleva porvarillinen yhteiskunta oli herättänyt henkiin käytettäväksi aseena pyrkiessään vapautumaan feudalismista, ja mikä oli muuttanut täysin kehittyneen porvarillisen yhteiskunnan aseeksi, jota pääoma käytti työtä orjuuttaakseen.

Keisarikunnan suoranaisten vastakohtana oli Kommuuni. „Yhteiskunnallisen tasavallan“ vaatimus, jonka esittäen Pariisin proletariaatti aloitti helmikuun-vallankumouksen, ilmaisi vain epämääräistä sellaisen tasavallan vaatimusta, jonka tulisi poistaa ei vain luokkaherruuden monarkistien muoto, vaan myöskin luokkaherruus itse. Kommuuni oli tämän tasavallan määrätty muoto.

Pariisi, tämä vanhan hallitusvallan keskus ja tyyssija ja samalla Ranskan työväenluokan yhteiskunnallinen painopiste, tämä Pariisi oli noussut aseisiin estääkseen Thiers'in ja hänen maajunkke-riensa yrityksen palauttaa ja iankaikkiseksi ajoiksi vakiinnuttaa keisarikunnalta perimänsä vanha hallitusvalta. Pariisi voi vastustaa Versailles'ia vain sen vuoksi, että piiritys oli vapauttanut sen armeijasta, jonka tilalle oli tullut pääasiallisesti työläisistä kokoonpantu kansalliskaarti. Tämä tosiasia oli nyt muutettava pysyväiseksi. Kommuunin ensimmäinen julistus senvuoksi määräsi vakinaisen sotaväen lakkautettavaksi ja korvattavaksi yleisellä kansan asestamisella.

Kommuunin muodostivat Pariisin eri piireistä yleisellä äänioikeudella valitut kaupunginvaltuutetut.

He olivat valitsijoilleen vastuunalaisia ja voivat valitsijat milloin tahansa erottaa heidät toimestaan. Suurimmalta osaltaan olivat he luonnollisestikin työläisiä tai tunnettuja työväenluokan edustajia. Kommuunin piti olla ei parlamenttaarinen, vaan työtätekevä laitos, yht'aikaa toimeenpaneva ja lakiasäättävä. Poliisilta, joka tähän asti oli ollut hallituksen aseena, riistettiin heti kaikki sen valtiolliset ominaisuudet ja muutettiin se vastuunalaiseksi ja milloin tahansa erotettavaksi Kommuunin aseeksi. Samoin kaikkien muiden hallintohaarojen virkamiehet. Kommuunin jäsenistä alkaen alaspäin täytyi kaikki virantoimitus tehdä työläisen työpalkasta. Korkeiden virkamiesten saavutetut oikeudet ja edustusrahat hävisivät samalla kuin nämä virkaherrat itsekin. Julkiset virat lakkasivat olemasta keskushallituksen kätyrien yksityisomaisuutta. Kommuunin hoidettavaksi asetettiin, paitsi kaupunginhallintoa, myöskin valtion tähän asti hoitama alotteellepano kokonaisuudessaan.

Kun vakinainen sotaväki ja poliisi, nämä vanhan hallituksen aineellisen mahdin aseet, kerran oli poistettu, ryhtyi Kommuuni heti murtamaan sen käyttämää henkisen sorron asetta, pappisvaltaa; se sääti kaikkien kirkkokuntien hajoittamisen ja niiden omaisuuden takavarikoimisen, sikäli kuin ne olivat omistavia yhtymiä. Papit lähetettiin yksityiselämän hiljaisuuteen siellä elääkseen edeltäjäinsä, apostolien, esikuvan mukaan uskovaisten almuista. Kaikki opetuslaitokset avattiin kansan maksuttomasti käytettäväksi ja samalla puhdistettiin ne kaikesta valtion

ja kirkon sekaantumisesta. Siten tehtiin kaikille mahdolliseksi saada koulusivistystä, mutta samalla lisäksi myöskin vapautettiin tiede itse niistä kahleista, mihin luokkaennakkoluulot ja hallitusvalta sen olivat sitoneet.

Tuomarit ja yleensä oikeuslaitoksen virkamiehet menettivät kaiken näennäisen riippumattomuutensa, josta muuhun ei ollut ollutkaan kuin salaamaan heidän riippuvaisuuttaan kaikista toinen toistaan seuraavista hallituksista, joille kullekin vuoronsa perään he olivat antaneet uskollisuudenvalan ja sen sitte yhtä usein rikkoneet. Kuten kaikkien muidenkin julkisten palvelushenkilöiden, piti heidänkin tästä lähtien olla valittavia, vastuunalaisia ja milloin tahansa eroitettavia.

Pariisin Kommuuni oli luonnollisestikin oleva mallina Ranskan kaikille suurille teollisuuskeskuksille. Kun vaan asiat kerran oli saatu järjestetyksi kommuunien pohjalle Pariisissa ja toisen luokan keskuksissa, olisi vanha keskitetty hallitusvalta myöskin maaseudulla oleva pakotettu syrjäytymään tuottajain itsehallinnon tieltä. Lyhyessä olojen kansallista järjestämistä koskevassa luonnoksessa, jota Kommuuni ei ehtinyt edelleen muokkaamaan, lausutaan nimenomaan, että kommuuni olisi oleva pienimmänkin kylän olojen järjestämisen valtiollisena muotona, ja että vakinaisen sotaväen sijaan maaseudulla oli tuleva kansanmiliisi, missä palvelusaika olisi erittäin lyhyt. Jonkin piirin maalaiskuntain yhteiset asiat hoitaisi piirin pääkaupungissa kokoontuva edustajakokous, ja nämä piirien kokouk-

set lähettäisivät sitten taas edustajansa kansallis-delegatsioniin Pariisiin; edustajat voitaisiin koska tahansa erottaa ja olisi heidän noudatettava valitsijainsa määrättyjä ohjeita. Niitä muutamia, mutta tärkeitä tehtäviä, jotka yhä vielä jäisivät keskuks-hallinnon tehtäviksi, ei, kuten tarkoituksellisesti on väärin väitetty, poistettaisi, vaan siirrettäisiin ne kommuunien ankarasti vastuunalaisten toimihenkilöiden huollettaviksi. Kansakunnan yhtenäisyyttä ei rikottaisi, vaan päinvastoin järjestettäisiin se kommuuneille perustuvan järjestyksen puitteissa; kansakunnan yhteys toteutettaisiin hävittämällä entinen valtiovalta, joka oli väittänyt olevansa tuon yhteyden ilmaus, mutta samalla tahtonut olla kansakunnasta riippumaton ja sen yläpuolella, ollen kuitenkin lopultakin sen ruumiissa vain loiskasvannaisena. Samalla kuin oli tarkoituksena hävittää kaikki vanhan hallitusvallan vain sortotarkoitusta palvelevat elimet, oli niiden oikeudet toimet otettava vallalta, joka pyrki olemaan yhteiskunnan yläpuolella, ja annettava takaisin yhteiskunnan vastuunalaisille palvelijoille. Sen sijaan että kerran kolmessa tai kuudessa vuodessa ratkaistaisiin, kuka vallitsevan luokan jäsen oli parlamentissa edustava ja sortava kansaa, oli yleisen äänioikeuden tarkoitus kommuuneiksi järjestyneelle kansalle oleva sama kuin yksilöllisen äänivallan tarkoitus jokaiselle muulle työnantajalle, nimittäin työläisten, työnohtajain ja kirjanpitäjain valitseminen liikkeeseensä. Ja tunnettua kylläkin on, että yhteiskunnat, yhtä hyvin kuin yksilötkin, osaavat todellisten liikeasiain

kysymyksessä ollessa tavallisesti löytää oikean miehen, ja jos ne joskus erehtyvät, erehdyksensä taas pian korjata. Mutta toisaalta ei mikään voinut olla Kommuunin hengelle vieraampaa kuin asettaa yleisen äänioikeuden tilalle hierarkkinen virkaan-asettamisjärjestys.

Uusien historian luomien kohtalona on tavallisesti se, että niitä erheellisesti pidetään sellaisten yhteiskunnallisen elämän vanhempien, vieläpä aikansa eläneiden muotojen vastineina, joiden kaltaisia ne jossakin määrin ovat. Siten on tätä uutta Kommuunia, joka mursi nykyaikaisen valtiovallan, pidetty jonkinlaisena uudelleen eloon vironneena niiden keskiaikaisten kommuunien uutena muotona, jotka olivat tuon valtiovallan edeltäjinä ja sittemmin muodostivat sen perustan. — Kommuuneille perustuvaa yhteiskunnan rakennetta on pidetty yrityksenä asettaa pienten valtioiden liitto, sentapaisena kuin Montesquieu ja girondistit sellaista haaveilivat, sen suurten kansojen yhtenäisyyden tilalle, mikä, joskin alkuaan väkivalloin muodostettuna, nykyisin kuitenkin on tullut mahtavaksi yhteiskunnallisen tuotannon tekijäksi. — Kommuunin ja valtiovallan välistä vastakohtaisuutta on pidetty vanhan liika-keskitystä vastaan käydyn taistelun liioiteltuna muotona. Erikoiset yhteiskunnalliset olosuhteet ovat voineet sellaista klassillista porvarillisen valtiomuodon kehitystä, kuin Ranskassa on tapahtunut, muissa maissa ehkäistä, ja ovat voineet sallia kehityksen käyvän siihen suuntaan, että, kuten Englannissa, suuria keskeisiä valtio-orgaaneja täyden-

tämään on tullut rappeutuneita kuntakokouksia (vestries), kaupustelevia valtuusmiehiä ja vihaa puuskuvia vaivaishoitoherroja kaupungeissa ja tosiasiallisesti perinnöllisiä rauhantuomarinvirkoja maaseudulla. Kommuuneille perustuva yhteiskunnan rakenne antaisi päinvastoin yhteiskuntaruumiille takaisin kaikki ne voimat, jotka tähänasti on kuluttanut „valtioksi“ nimitetty loiskasvannainen, joka ottaa ravintonsa yhteiskunnasta ja estää sen vapaata liikettä. Yksin tällä teolla olisi tullut alullepannuksi Ranskan uudestisyntyminen. — Maaseutu-kaupunkien keskiluokka piti Kommuunia yrityksenä sen vallan uudelleen elvyttämiseksi, mikä tällä keskiluokalla Ludvig Filipin hallitessa oli ollut maaseudun suhteen, mutta minkä Ludvig Bonaparten aikana oli syrjään tunkenut kuviteltu maaseudun valta kaupungin suhteen. Mutta todellisuudessa olisi yhteiskunnan järjestäminen kommuunien perustalle saattanut maaseudun tuottajat piirien pääkaupunkien henkisen johdon alaisiksi ja turvannut heille siellä, kaupunkilaistyöläisten muodossa, heidän etujensa luonnolliset edustajat. — Kommuunin pelkkä olemassaolo toi, ikäänkuin itsestään selvänä, muassaan seuraukseksi paikallisen itsehallinnon, mutta ei nyt enään vastakohtana valtiovallalle, mikä nyt oli käynyt tarpeettomaksi. Vain sellaisen ihmisen kuin Bismarckin, joka mielellään käytti kaiken aikansa, mikä jäi vapaaksi juonitteluilta, joissa veri ja rauta olivat ensimmäisinä aseina, vanhaan, hänen henkiselle tasolleen niin sopivaan pilalehti „Kladde-radatschin“ avustamiseen, — vain sellaisen henkilön

päähän voi pälkähtää, että Pariisin Kommuuni oleellisesti pyrki preussilaiseen kaupunkikuntajärjestykseen, — vuoden 1791 ranskalaisen kaupunkikuntajärjestyksen irvikuvaan, joka alensi kaupunkien hallinnot pelkiksi Preussin valtiokoneiston vaatimatomiksi rattaiksi. — Kommuuni teki totta kaikkien porvarillisten hallitusten tunnuslauseesta — halpa hallitus — lakkauttamalla molemmat suurimmat menolähteet, armeijan ja virkamieskunnan. Sen pelkkä olemassaolo edellytti että ei ollut yksinvaltaa, joka ainakin Euroopassa on ollut luokkaherruuden välttämättömänä verhona ja säännöllisenä painolastina. Se hankki tasavallalle todella kansanvaltaisten laitosten perustan. Mutta yhtä vähän „halpa hallitus“ kuin „todellinen tasavalta“ olivat sen päämääränä. Molemmat tulivat siinä sivussa ja itsestään selvinä seurauksina.

Niiden tulkintain moninaisuus, mitä Kommuunin suhteen on ilmennyt, ja niiden etujen moninaisuus, jotka siinä saivat ilmaisunsa, osottavat, että se oli varsin venyväinen valtiollinen muoto, sensijaan että kaikki aikaisemmat valtion muodot oleellisesti olivat olleet sortavia. Sen todellisena salaisuutena oli tämä: se oli oleellisesti työväenluokan hallitus, tulos tuottavan luokan taistelusta anastavaa luokkaa vastaan, vihdoinkin löydetty valtiollinen muoto, mitä soveltamalla työn taloudellinen vapautus voi tapahtua.

Ilman tätä viimeistä ehtoa olisi yhteiskunnan järjestäminen kommuunien perustalle ollut mahdollisuus ja erehdystä. Tuottajain valtiollista valtaa

ei voi olla, niin kauan kuin he iankaikkisesti yhä edelleen ovat yhteiskunnallisesti orjan asemassa. Kommuunin piti senvuoksi olla vipuna, kumotakseen ne taloudelliset perustukset, mistä riippui luokkien ja samalla luokkaherruuden olemassaolo. Kun kerran työ on saatu vapautetuksi, niin tulee joka-ainoasta ihmisestä työläinen, ja tuottava työ lakkaa olemasta määrätyn luokan erikoisena ominaisuutena.

On omituinen tosiasia: huolimatta kaikesta viimeisten kuuden vuosikymmenen aikaisesta työläisten vapauttamista koskevasta paljosta puheesta ja tavattoman laajasta kirjallisuudesta — tuskin ottavat työläiset jossakin asiansa omiin käsiinsä, niin kuuluvat taasen nykyisen yhteiskunnan puolustajain puolustavat puheenparret liikkuen kahden navan ympäri: pääoman ja palkkaorjuuden (maanomistaja on nyt enään vain kapitalistin hiljainen yhtiömies), ikäänkuin kapitalistinen yhteiskunta yhä vielä eläisi puhtaimman neitseellisen viattomuutensa tilassa, kaikki sen periaatteet vielä kehittymättöminä, kaikki sen itsepetokset vielä tuntemattomina, kaikki sen prostituoitu todellisuus yhä vielä salaisuutena! Kommuuni, huutavat he, tahtoo poistaa omaisuuden, kaiken sivistyksen perustan! Niinpä niin, hyvät herrat, Kommuuni tahtoi poistaa luokkaherruuden, joka muuttaa monien työn muutamien harvojen rikkaudeksi. Se tahtoi riistää riistäjät. Se tahtoi tehdä yksilöllisen omaisuuden todellisuudeksi, muuttamalla tuotannonvälineet, maan ja pääoman, jotka nyt ennen kaikkea ovat työn orjuutuksen ja riistämisen keinoina, pelkiksi vapaan ja yhtyneen työn

aseiksi. — Mutta tämähän on kommunismia, tuota „mahdotonta“ kommunismia! Nyt ovat ne vallassa-olevaan luokkaan kuuluvat henkilöt, jotka ovat kyllin ymmärtäväisiä käsittääkseen nykyisen järjestelmän jatkumisen mahdottomaksi — ja sellaisia on paljon — ruvenneet osuuskunnallisen tuotannon tungetteleviksi ja suurisuisiksi apostoleiksi. Mutta jos osuuskunnallisen tuotannon ei pitäisi jäädä pelkäksi ulkonäöksi ja huijaukseksi, jos sen pitäisi tunkea syrjään kapitalistinen järjestelmä, jos osuuskuntien kaikkien yhdessä pitäisi järjestää kansallinen tuotanto yhteisen suunnitelman mukaisesti ja ottaa se siten oman johtonsa alaiseksi ja tehdä loppu jatkuvasta anarkiasta ja jaksollisesti uudistuvista kouristuksista, jotka ovat kapitalistisen tuotannon välttämättömänä kohtalona, — mitä olisi se muuta, hyvät herrat, kuin kommunismia, tuota „mahdotonta“ kommunismia?

Työväenluokka ei vaatinut Kommuunilta ihmeitä. Työväenluokan tehtävänä ei ole kansan päätöksellä panna täytäntöön joitakin valmiita utopioja. Se tietää, että vapautuakseen ja sen kautta saavuttaakseen sen korkeamman elämäntason, mihin nykyisen yhteiskunnan oma taloudellinen kehitys on viemässä, sen, työväenluokan, on käytävä pitkiä taisteluja ja suoriuduttava kokonaisesta historiallisten kehitystapahtumien sarjasta, jotka tulevat kokonaan muuttamaan niin ihmiset kuin olosuhteetkin. Sillä ei ole toteutettavana joitakin ihanteita; sen on vain päästettävä vapauteen ne uuden yhteiskunnan alkeet, jotka ovat kehittyneet jo luhistuvan porvarillisen

yhteiskunnan helmassa. Täysin tietoisena historiallisesta kutsumuksestaan ja sankarillisesti päättäneenä toimia sen arvoisesti, voi työväenluokka tyytyä hymyilemään sanomalehtilakeijain kömpelöille häväistyksille, samoin kuin noiden hyvántahtoisten porvarillisten kamariviisaitten oppineelle suojeluksellekin, jotka tieteellisen erehtymättömyyden oraakkeliiviisauksina saarnaavat tietämättömyyttä osoittavia lorujaan ja lahkolaisomituisuuttaan.

Kun Pariisin Kommuuni otti vallankumouksen johdon käsiinsä; kun yksinkertaiset työläiset ensi kerran uskalsivat käydä „luonnollisten ylempiensä“, vallassaolijain, hallitusetuoikeuksiin käsiksi ja tavattoman vaikeissa olosuhteissa vaatimattomasti, tunnontarkasti ja toimeliaasti suorittaa työnsä — he suorittivat työnsä palkoista, joista korkein oli tuskin viidettä osaa siitä, mikä erään korkeasti oppineen kertojan (professori Huxleyn) esityksen mukaan on pienin, mitä lontoolaisen kouluneuvoston sihteerit nauttivat — silloin käänteli vanha maailma itseään raivonkouristuksissa nähdessään punaisen lipun, joka työn tasavallan tunnusmerkinä liehui kaupungintalon katolla.

Ja kuitenkin oli tämä ensimmäinen vallankumous, missä työväenluokka avoimesti tunnustettiin ainoaksi luokaksi, joka vielä kykeni yhteiskunnallisen alotteen tekoon; seikka, minkä tunnustivat yksinpä Pariisin keskiluokan suuret joukot — pikkukauppiat, käsityöläiset ja kauppiat — rikkaat kapitalistit vain poisluetuina. Kommuuni oli heidät pelas-

tanut viisaasti ratkaisemalla keskiluokan omassakin keskuudessa aina yhä uudestaan riitaa aiheuttavan seikan, velkojan ja velallisen välisen kysymyksen. Sama osa keskiluokkaa oli vuonna 1848 ottanut osaa kesäkuisen työväenkapinan kukistamiseen; ja heti sen jälkeen oli perustava kansalliskokous vähimmintäkään mutkitta uhrannut heidät heidän velkojilleen. Mutta tämä ei ollut ainoa syy, minkä vuoksi se nyt liittyi työläisiin. Se tunsi, että nyt ei enään ollut muuta valittavana kuin: Kommuuniko vai keisarikunta, saman tekevä minkä nimisenä. Keisarikunta oli saattanut tämän keskiluokan taloudelliseen rappiotilaan, mihin syitä oli moniakin: sen harjoittama julkisen rikkauden tuhlaus, sen kehittämä rahahuijaus, sen avustus pääoman keskittymisen keinotekoiseksi jouduttamiseksi ja siitä aiheutunut tämän keskiluokan melkoisen osan köyhtyminen. Se oli sortanut sitä poliittisesti, saattanut sen siveellisesti suutuksiin mässäysjuhliin, se oli loukannut sen voltairelaisuutta jättämällä sen lasten kasvatuksen „tietämättömien veljien“ tehtäväksi, se oli kuohuttanut sen ranskalaista kansallistunnetta syöksemällä sen päätäpahkaa sotaan, joka kaiken tuottamansa hävityksen hyvikseksi antoi vain yhden korvauksen — keisarikunnan hävittämisen. Itse asiassa esiintyi, ylhäisen bonapartelaisen ja kapitalistisen mustalaisjoukkueen lähdettyä Pariisista, todellinen keskiluokan järjestyspuolue „Union Républicaine“-nimisenä, asettui Kommuunin lipun alle ja puolusti sitä Thiers'in tahallista parjausta vastaan. Kestääkö näiden suurien

keskiluokan joukkojen kiitollisuus vielä nykyisten kovien koettelemusten jälkeenkin, sen osoittaa tulevaisuus.

Kommuuni oli täysin oikeassa, huutaessaan talonpojille: „Meidän voittomme on teidän toiveenne!“ Kaikista niistä valheista, jotka Versailles on hautonut valmiiksi ja joita mainehikkaat eurooppalaisen sanomalehdistön zuavit sitten ovat edelleen-toitottaneet, on tavattomimpia se, että kansalliskokouksen maajunkkerit edustivat muka Ranskan talonpoikia. Ajateltakoon vaan Ranskan talonpojan rakkautta ihmisiin, joille hänen vuoden 1815 jälkeen täytyi maksaa korvausta kokonainen miljardi! Onhan Ranskan talonpojan silmissä jo pelkkä suurtilallisen olemassaolo hänen vuonna 1789 voittamiensa saavutusten loukkausta. Porvari oli vuonna 1848 asettanut talonpojan maapalstalle 45 sentimen lisäveron frangia kohti, mutta hän teki sen vallankumouksen nimessä; nyt oli hän nostanut kansalaissodan vallankumousta vastaan, asettaakseen pääosan Preussille myönnetystä viiden miljardin sotakorvauksesta talonpoikien suoritettavaksi. Kommuuni sitävastoin jo heti eräässä ensimmäisistä julistuksistaan selitti, että sodan todellisten alkajain on myöskin suoritettava sen kustannukset. Kommuuni olisi ottanut talonpojalta pois veriverot, antanut hänelle halvan hallituksen, muuttanut hänen verenimijänsä, notaarin, asianajajan, oikeudenpalvelijan ja kaikki muut oikeuslaitoksen vampyyrit, palkatuiksi kommuunien toimitsijoiksi, jotka hän itse valitsisi ja jotka olisivat toimistaan hänelle vastuunalaisia. Se olisi vapaut-

tanut hänet pellonvartijain, santarmien ja prefektien mielivallasta; se olisi asettanut pappien jakaman pimityksen tilalle opettajain jakaman valistuksen. Ja ranskalainen talonpoika on ennen kaikkea mies, joka tekee laskelmia. Hän olisi havainnut perin järkeväksi, että maksun papille suorittavat, sensijaan että se koottaisiin yleisellä verolla, papin seurakunnan uskovaiset vapaaehtoisesti. Nämä olivat ne suuret välittömät hyvättyöt, joista Kommuunin valta, ja vain se, antoi Ranskan talonpojille toiveita. On senvuoksi aivan tarpeetonta tässä lähemmin puuttua niihin monimutkaisempiin todellisiin elämänkysymyksiin, jotka Kommuuni yksin kykeni ja samalla oli pakotettu talonpojan eduksi ratkaisemaan — sellaisiin kuin hypoteekkivelka, joka alpin-raskaana painoi talonpojan maapalstaa, maaseudun proletariaatti, joka päivä päivältä yhä kasvoi, ja talonpojan oma joutuminen pois konnultaan, mikä oli käynyt yhä tavallisemmaksi ilmiöksi nykyaikaisen maanviljelystalouden kehittyessä ja kapitalistisen maanviljelyksen kilpailun kiihtyessä.

Ranskan talonpoika oli valinnut Ludvig Bonaparten tasavallan presidentiksi, mutta järjestyspuolue loi toisen keisarikunnan. Mitä Ranskan talonpoika todella tarvitsi, alkoi hän vuosina 1849 ja 1850 osoittaa, kaikkialla asettaen kunnallislautakunnan puheenjohtajansa hallituksen prefektiä, koulunsa opettajan hallituksen pappia vieläpä sen santarmiakin vastaan. Kaikki järjestyspuolueen tammi- ja helmikuulla 1850 julkaisemat lait olivat ilmeisiä talonpoikaa vastaan suunnattuja pakkotoimenpiteitä.

Talonpoika oli bonapartisti, koska suuri vallankumous, kaikkine hänen sen kautta saavuttamine etuineen, oli hänen silmissään ruumiillistuneena Napoleonin muodossa. Miten olisi tämä harhanäky, joka toisen keisarikunnan aikana nopeasti häipyi olemattomiin (ja se oli koko luonnoltaan vihamielinen maajunkkereille), miten olisi tämä menneisyyden ennakkoluulo voinut kestää Kommuunin vedotessa talonpoikien eläviin etuihin ja pakoittaviin tarpeisiin?

Maajunkkerit tiesivät — tämä oli heille itse asiassa pääasiallisena pelon aiheena —, että kolmen kuukauden vapaa liikeyhteys kommuunilaisen Pariisin ja maaseudun välillä saisi aikaan yleisen talonpoikain kapinan. Sen vuoksi he pelokkaasti kiirehtivät sulkemaan Pariisin poliisien saartorenkaiseen ja panemaan sulun karjaruton leviämislle.

Jos Kommuuni siten oli Ranskan yhteiskunnan kaikkien terveitten ainesten todellinen edustaja, ja sen vuoksi todella kansallinen hallitus, niin oli se samalla, työvänehallitus ja työn vapautuksen rohkea esitaistelija kun oli, sanan täydessä merkityksessä kansainvälinen. Preussin armeijan nähden, joka oli yhdistänyt valtakuntansa piiriin kaksi Ranskan maakuntaa, yhdisti Kommuuni Ranskan kannattajina piiriin koko maailman työläiset.

Toinen keisarikunta oli ollut yleismaailmallisen petoksen riemujuhlaa; kaikkien maiden keinottelijat olivat sen kutsusta syöksyneet paikalle ottamaan osaa sen mässäykseen ja Ranskan kansan ryöstämiseen. Vieläpä tänäkin hetkenä on Thiers'in oikeana kätenä Ganesco, valakialainen renttu, ja hänen

vasempana kätenään Markowski, venäläinen urkkija. Kommuuni antoi kaikille ulkomaalaisille tilaisuuden saada kunnian kaatua taistelussa kuolemattoman asian puolesta. — Porvarien petoksen kautta hävityn ulkomaisen sodan ja heidän vieraan valloittajan kanssa tekemänsä salaliiton johdosta syttyneen kansalaissodan välillä oli porvaristo saanut aikaa osottaa isänmaallisuuttaan järjestämällä poliisit metsästämään Ranskassa olevia saksalaisia. Kommuuni asetti yhden saksalaisen työministeriksensä. — Thiers, porvaristo ja toinen keisarikunta olivat aina pettäneet Puolaa äänekkäästi lupaamalla myötätuntoa, sen sijaan että todellisuudessa kavalsivat Puolan Venäjälle ja suorittivat likaista työtä Venäjän hyväksi. Kommuuni osoitti kunniata Puolan sankarillisille pojille asettamalla heidät Pariisin puolustuksen etunenään. Ja aivan ilmeisesti merkitäseen uuden historiallisen kauden, jonka alkamisesta oli tietoinen, kaatoi Kommuuni toisaalta voittoisain preussiläisten, toisaalta bonapartelaisten kenraalien johtaman bonapartelaisen armeijan nähden sotamaineen suunnattoman vertauskuvan, Vendôme-patsaan.

Kommuunin suurena yhteiskunnallisena toimenpiteenä oli sen oma toimelias olemassaolo. Sen varsinaiset toimenpiteet voivat vain osottaa sitä suuntaa, mihin kansan itsensä harjoittama kansan hallitseminen liikkuu. Sellaisiin toimenpiteisiin kuuluvat leipurinsäilien yötyön poistaminen; rangaistusuhkan seuraamana annettu kielto käyttää sitä työnantajain yleistä tapaa palkanalentamiseksi, että asettavat työläisten maksettavaksi rahasakkoja jos

minkäkinlaisista syistä, — menettely, mitä sovel-
luttaessaan työnantaja toimii yht'aikaa lainsäätäjänä,
tuomarina ja tuomioiden täytäntöönpanijana ja kaiken
päälle vielä pistää rahat taskuunsa. Toinen tämän-
laatuinen toimenpide oli kaikkien suljettujen työ-
pajojen ja tehtaiden luovuttaminen työläisten osuus-
kunnille, edellytyksenä korvauksen suorittaminen,
saman tekevä olipa kysymyksessä oleva kapitalisti
paennut tai pitänyt parempana lakkauttaa työt.

Niille toimenpiteille, mihin Kommuuni raha-asian
hoidon alalla ryhtyi, oli kuvaavaa asianymmärrys
ja harkitsevaisuus, ja rajoittuivat ne luonnollises-
tikin vain sellaisiin, jotka voivat tulla kysymykseen
piiritetyssä kaupungissa. Huomioonottaen ne tavat-
tomat varkaudet, joita tehden Pariisin kaupungin
omaisuutta ryöstivät suuret finanssiyhtiöt ja raken-
tajayrittäjät Haussmannin valtaa pitäessä, olisi Kom-
muunilla ollut paljon suurempi oikeus sen omaisuu-
den takavarikoimiseen kuin Ludvig Bonapartella
oli ollut Orleanssi-suvun omaisuuden takavarikoimi-
seen. Hohenzollernit ja englantilainen harvainvalta,
joiden molempien omaisuudesta suurin osa oli alku-
perältään ryöstettyä kirkkojen omaisuutta, olivat
luonnollisesti tavattoman suuttuneita Kommuunin
toimenpiteiden johdosta, joka kirkon omaisuuden
maallistuttamisesta hyötyi vain 8,000 frangia.

Versailleslainen hallitus, heti kun se vaan taas
oli saanut vähän rohkeutta ja voimaa, käytti mitä
väkivaltaisimpia keinoja Kommuunia vastaan: se
sorti vapaata lausunto-oikeutta kaikkialla Ranskassa,
vieläpä kielsi suurten kaupunkien edustajain kokouk-

set; se järjesti Versailles'iin ja koko muuhun Rans-
kaan urkintatoiminnan, paljon pahemman kuin
toisen keisarikunnan aikainen oli ollut; sen santarmi-
inkvisiittorit polttivat kaikki Pariisissa painetut
lehdet ja avasivat kaikki Pariisista ja Pariisiin
menevät kirjeet; kansalliskokouksessa tekopyhällä,
vuoden 1816:n junkkerikamarissakin kuulumatto-
malla tavalla tapettiin arimmatkin yritykset saada
kuulumaan sana Pariisin puolesta; Pariisin ulko-
puolella versailleslaiset kävivät verenhimoista sotaa,
Pariisissa yrittivät lahjomista ja salaliittoja; — eikö
kaiken tämän tapahtuessa Kommuuni olisi kurjasti
pettänyt tehtävänsä, jos se olisi ottanut toimin-
nassaan huomioon kaikki liberalismin sanelemat
sopivaisuussäännöt, kuin syvimmän rauhan valli-
tessa? Jos Kommuunin hallitus olisi ollut herra
Thiers'in hallituksen kaltainen, olisi ollut yhtä
vähän syytä Pariisissa sortaa järjestyspuolueen
lehtiä, kuin oli Versailles'issa syytä sortaa kom-
muunilaisia lehtiä.

Oli tosiaan maajunkkereilla syytä suuttua siitä,
että uskonnon hylännyt Kommuuni, juuri samaan
aikaan, jolloin nuo junkkerit julistivat kirkkoon
palaamisen ainoaksi Ranskan pelastumisen keinoksi,
keksi Picpus'n nunnaluostarin ja St. Laurent'in
kirkon omituiset salaisuudet. Thiers'in kustannuk-
sella tapahtuvaa ivaa oli se, että samaan aikaan
kuin Thiers satamalla antoi bonapartelaisille ken-
raaleille Kunnialegioonan suurristejä siitä mesta-
ruudesta, mitä he ovat osoittaneet taisteluiden
häviämisessä, antautumisehtojen allekirjoittamisessa

ja savukkeenpyörittämisessä Wilhelmsshöhenin vankityrmissä. Kommuuni pani kenraalinsa viralta ja vangitutti, heti kun ilmeni syytä epäillä heitä leväperäisyydestä toiminnassaan. Erään jäsenen eroittaminen ja vangitseminen, joka väärää nimeä käyttäen oli päässyt toimeen ja aikaisemmin oli Lyon'issa istunut kuusi päivää vankilassa yksinkertaisen vararikon vuoksi, — eikö se ollut harkittua Jules Favren loukkaamista ja herjauksen heittämistä hänen silmilleen, tuon Jules Favren, joka yhä vielä oli Ranskan ulkoministerinä, yhä vielä möi Ranskaa Bismarckille, yhä vielä jakeli käskyjä verrattomalle belgialaiselle hallitukselle? Mutta itse asiassa ei Kommuuni vähimmälläkään tavalla vaatinut erehtymättömyyden mainetta, kuten aikaisemmat hallitukset poikkeuksetta olivat tehneet. Se teki julkisuudessa selkoa kaikista puheistaan ja teoistaan, se ilmaisi yleisölle kaikki puutteellisuutensa.

Jokaisen vallankumouksen aikana esiintyy sen todellisten edustajain ohella toisenkinlaatuisia ihmisiä. Muutamat ovat aikaisempien vallankumousten aikana eläneitä ja niiden olosuhteisiin sopeutuneita; he eivät ole selvillä uudesta liikkeestä, mutta heillä on yhä vielä suuri vaikutus kansaan tunnetun rohkeutensa ja luonteensa vuoksi, tai myöskin vain pelkän perimätiedon nojalla. Toiset ovat pelkkiä huutajia, jotka vuodesta toiseen alituisesti toistamalla samoja syytöksiä kunkinaikaista hallitusta vastaan ovat saavuttaneet puhdasvetisimpien vallankumouksellisten maineen. Myöskin maaliskuun 18 p:n jälkeen esiintyi sellaisia henkilöitä, näyttelivätpä

he eräissä tapauksissa huomattavaakin osaa. Mikäli heillä valtaa riitti, ehkäisivät he työväenluokan todellista toimintaa, samoin kuin he olivat ehkäisseet jo aikaisempien vallankumouksien täyttä kehitystä. He ovat välttämättömänä pahana; ajan mennessä pudistetaan heidät hartioiltaan; mutta juuri tätä aikaa ei Kommuunin osalle milloinkaan tullut.

Ihmeellinen oli tosiaan se muutos, minkä Kommuuni Pariisissa sai aikaan! Ei jälkeäkään enään toisen keisarikunnan aikuisesta keimailevasta Pariisista. Pariisi ei enään ollut englantilaisten maanomistajain, maastaan poistuneiden irlantilaisten tilallisten, entisten ameriikkalaisten orjanomistajain ja ameriikkalaisten nousukkaiden, entisten venäläisten maaorjanhaltijain ja valakialaisten aatelisherrojen kokouspaikkana. Ei tuntemattomien ruumiita enään yleisellä ruumishuoneella, ei yöllisiä sisäänmurtoja, tuskin ainoatakaan varkautta enään; vuoden 1848 helmikuun päivien jälkeen olivat Pariisin kadut nyt kerrankin todella taas turvallisia, ja huolimatta siitä, että ei ollut minkäänlaista poliisia. „Me“, lausui muuan Kommuunin jäsen, „me emme enään kuule kerrottavan murhista, ryöstöistä ja ihmisten ahdistelemisista; näyttää tosiaan siltä kuin poliisi olisi laahannut mukanaan Versailles'iin kaikki vanhat ystävänsä“. Yleiset naiset olivat taas päässeet suojelijainsa — noiden perheen, uskonnon ja ennen kaikkea omaisuuden epävakaiden miesten — jäljille. Heidän tilalleen nousivat taas pinnalle Pariisin todelliset naiset, sankarillisina, jaloina ja uhrautuvaisina kuin vanhanajan naiset. Pariisi, työtäteke-

Kansalaissota Ranskassa — 7.

vänä, ajattelevana, taistelevana, vertavuotavana, uutta yhteiskuntaa valmistellessaan melkein unoh- taen porttiansa ulkopuolella olevat ihmissyöjät, lois- taen innostuksesta tuntiessaan alullepanemansa työn historiallisen merkityksen!

Ja nyt verratkaa tähän Pariisissa elävään uuteen maailmaan Versailles'issa elävää vanhaa maailmaa, tätä kaikkien kuolleitten mahtien, legitimistien ja orleanilaisten riekaleitten yhtymää, valmiina ahmi- maan kansakunnan ruumista, — häntänä veden- paisumusta ennen eläneitä tasavaltalaisia, jotka tässä yhtymässä mukana olemalla antoivat kannatuksensa orjanomistaja-kapinalle, jotka toivoivat parlamen- taarisen tasavaltansa palauttamista hallituksen etu- nenässä olevan vanhan savussillin turhamaisuuden tuotteena, ja esittivät pilakuvia vuodelta 1789 pitä- mällä aavemaisia kokouksiaan Jeu de Paumessa (pallohuoneessa, missä vuoden 1789 kansalliskokous oli tehnyt kuuluisat päätöksensä). Sellainen oli tämä yhtymä, kaiken sen edustaja, mikä Ranskassa oli aikansa eläneenä kuollutta, ja vain Ludvig Napo- leonin kenraalien miekkojen tukemana pystytettyä sellaiseen asentoon ikäänkuin vielä eläisi. Pariisi kokonaan totuutta, Versailles kokonaan valetta, ja tämän valheen irralleenlaskijana Thiers'in suu.

Thiers lausui eräälle Seinen ja Oisen departe- menttien pormestarien lähetystölle: „Te voitte luot- taä sanaani, jota milloinkaan en ole pettänyt!“ Kansalliskokoukselle itselleen hän lausui, että se muka oli „vapaimmin valittu ja vapaamielisin edus- tajakokous, mitä Ranskalla milloinkaan oli ollut“;

sekalaiselle sotaväelleen, että se oli „maailman ihai- lema ja kaunein armeija, mitä Ranskalla milloinkaan oli ollut“; maaseudulle hän selitti, että Pariisin pommitus oli tarua: „jos joitakin kanuunanlau- kauksia on sattunut, niin sitä ei ole tapahtunut versailleslaisen armeijan toimesta, vaan eräitten kapinoitsijain toimesta, jotka tahtovat luulotella, että he taistelisivat, vaikka eivät ole uskaltaneet näyttäytyäkään.“ Ja edelleen hän lausuu maaseu- dun tiettäviin: „Versailles'in tykistö ei pommita Pariisia, se vain ampuu sitä tykeillä.“ Pariisin arkipiispalle sanoo hän, että Versailles'in joukkojen syyksi pannut ampumiset ja pakkotoimenpiteet (!) ovat pelkkää valetta. Hän julistaa Pariisille, että hänen tarkoituksenaan on vain „vapauttaa kaupunki kamalista tyranneista, jotka sitä sortavat“, ja että Pariisin Kommuuni itseasiassa vain on „kourallinen rikollisia“.

Thiersin Pariisi ei ollut „roskajoukon“ todellinen Pariisi, vaan haave-Pariisi, väärinpelaajain Pariisi, boulevardien miesten ja naisten Pariisi, rikas, kapi- talistinen, kullattu laiskurien Pariisi, joka lakeijoi- neen, keinottelijoineen, kirjallisine mustalaisjouk- koineen ja yleisine naisineen nyt tungeksi Ver- sailles'issa, Saint Denis'ssä, Rueil'issä ja Saint Ger- main'issä; jonka mielestä kansalaissota oli vain miellyttävä välinäytös; joka katseli taistelua kauko- putkilla, laski kanuunanlaukausten lukumäärää ja oman ja porttojensa kunnian kautta vannoi, että näytelmä oli järjestetty tavattoman paljon paremmin kuin mitä milloinkaan Porte Saint Martin'in teatte-

rissa. Kuolleet olivat todella kuolleita, haavoittuneiden huuto ei ollut teennäistä; ja sitten, miten maailmanhistoriallista oli tämä kaikki!

Sellainen oli herra Thiers'in Pariisi, aivan samoin kuin Koblenzin siirtolaisjoukko oli herra de Calonnen mielestä ollut samaa kuin Ranska.

IV.

Ensimmäinen orjanomistajasalaliiton yritys Pariisin kukistamiseksi, jonka mukaisesti preussilaisten olisi ollut se miehitettävä, ei käynyt päinsä Bismarckin kieltäytymisen vuoksi. Toinen yritys, maaliskuun 18 p:n, päättyi armeijan tappioon ja hallituksen pakenemiseen Versailles'iin, minne sen perässä oli tarkoitus siirtää koko hallintokoneisto. Toimeenpannen teeskennellyt rauhanneuvottelut Pariisin kanssa sai Thiers nyt aikaa valmistaa sotaa Pariisia vastaan. Mutta mistä ottaa armeijan? Linjarykmenttien jäännökset olivat heikkoja lukumäärältään ja epäluotettavia mielialaltaan. Sen maaseudulle suuntaamiin hartaisiin kehoituksiin rientää kansalliskaarteineen ja vapaaehtoisineen Pariisin avuksi, tuli vastaukseksi avoin kieltäytyminen. Vain Bretagne lähetti kourallisen kuningasvallan puoltajia, jotka taistelivat valkoisen lipun alla, rinnallaan jokaisella Jeesuksen sydän valkeaan liinaan verhottuna, ja sotahuutonaan: Vive le Roi! (Eläköön kuningas!). Thiers'illä ei näin ollen ollut muuta keinoa kuin

kaikessa kiireessä rummuttaa kokoon kirjava joukko matruuseja, merisotilaita, paavin zuaveja, Valentin'in santarmeja, Pietrin kaupunginkersantteja ja urkijoita. Tämä armeija olisi kuitenkin ollut naurettavan riittämätön, ellei se lisäksi olisi saanut vähitellen saapuvia imperialistisia sotavankeja, jotka Bismarck päästi palaamaan Ranskaan vapaaksi laskettujen preussilaisten sotavankien vastakorvaukseksi, ja jotka riittivät toisaalta saattamaan kansalaissodan käyntiin, toisaalta pitämään Versailles'ia matelevaisen riippuvaisena Preussista. Tämän sodan itsensä kestäessä oli Versailles'in poliisin tarkattava Versailles'in armeijaa, samalla kuin santarmien oli temmattava tämä armeija mukaansa asettumalla ensin itse kaikkialla vaarallisimmille paikoille. Linnoituksia, jotka antautuivat, ei valloitettu, vaan ne ostettiin. Kommuunin kannattajain sankarillisuus saattoi Thiers'in vakuutetuksi siitä, että Pariisin vastarinta ei ollut murrettavissa hänen oman strategisen älynsä ja hänen käytettävissään olevien pistinten voimalla.

Samaan aikaan kävivät hänen suhteensa maakuntiin yhä vaikeammiksi. Versailles'iin ei tullut ainoatakaan myötätuntoisuusadressia, mikä olisi voinut reipastuttaa Thiers'in ja hänen maajunkkeriensä mieltä. Aivan päinvastoin. Kaikilta suunnilta tuli lähetystöjä ja adresseja, jotka vaativat, eikä suinkaan kunnioittavin äänensävyin, että Pariisin kanssa olisi tehtävä sovinto, jonka perustana olisi tasavallan tinkimätön tunnustaminen, Kommuunin säätämien vapauksien vahvistaminen ja

kansalliskokouksen hajoittaminen, kansalliskokouksen jäsenten valtakirjatkin kun jo olivat menettäneet voimansa. Sellaisessa määrässä tuli näitä vaatimuksia, että Dufaure, Thiers'in oikeusministeri, virallisille syyttäjille huhtikuun 25 p:nä lähettämässään kiertokirjeessä käski käsittelemään „sovinnonkehoituksia“ rikoksina! Mutta katsoen kuitenkin siihen, että sotaretkestä ei ollut mitään tulosta toiveena, päätti Thiers muuttaa menettelytapaansa ja määräsi koko maassa toimitettavaksi kunnanvaltuustojen vaalit huhtikuun 30 p:nä, noudattaen uutta hänen kansalliskokouksen päätettäväksi sanelemaansa kunnallislakia. Missä prefektiensä juonitteluja, missä poliisiensa pelotteluja käyttäen odotti hän luottavaisena, että vaaleissa ilmenevä maaseudun tuomio antaisi kansalliskokoukselle moraalista voimaa, mitä sillä milloinkaan ei ollut ollut, ja että hän maaseudulta saisi aineellista voimaa, mitä Pariisin voittaakseen tarvitsi.

Alusta alkaen oli Thiers pitänyt tarpeellisena täydentää Pariisia vastaan käymäänsä rosvosotaa, jota hän omissa selonteoissaan oli ylistellyt, ja ministeriensä yrityksiä saada koko Ranskassa aikaan uusi hirmuhallitus, pienellä sovintokomedialla, jolla oli useampiakin tarkoituksia. Sen piti johtaa maaseutua harhaan, houkutella Pariisin keskiluokkaa puolelleen ja ennen kaikkea antaa kansalliskokouksen muka tasavaltalaisille tilaisuutta salata petoksensa Pariisia vastaan sen uskon verhoon, mikä heillä oli Thiers'iin. Maaliskuun 21 p:nä, jolloin ei vielä mitään armeijaa ollut, oli hän kansalliskokoukselle selittä-

nyt: „Tulkoon mitä tulee, Pariisia vastaan en lähetä armeijaa.“ Maaliskuun 27 p:nä hän taas julisti: „Valtaan tullessani oli tasavalta tosiasiana olemassa, ja olen vakaasti päättänyt pysyttää sen.“ Todellisuudessa kukisti hän Lyonissa ja Marseillessa puhjenneet vallankumoukset tasavallan nimessä, samaan aikaan kuin hänen maajunkkerinsa sen nimenkin kuullessaan Versailles'issa ulvoivat sen kuulumattomiin. Tämän sankarityön suoritettuaan lievensi hän olemassaolleen tosiasian pelkäksi edellytetyksi tosiasiaksi. Orleanilaiset prinssit, jotka hän varovaisesti oli toimittanut pois Bordeaux'sta, saivat nyt, vastoin selvää lakia, vapaasti vehkeillä Dreux'ssä. Myönnytykset, joista Thiers loppumattomissa Pariisin ja maaseudun edustajain kanssa pitämissään kokouksissa oli antanut toiveita — niin kovin kuin hänen lupailunsa jatkuvasti vaihtelivatkin sävyä ja väriä — päättyivät lopulta yhä siihen, että hänen kostonsa todennäköisesti rajoittuisi kohtaamaan „kourallista rikoksellisia, jotka olivat ottaneet osaa Clement Thomas'n ja Lecomten murhaan“, luonnollisestikin edellyttäen että Pariisi ja Ranska arvelematta tunnustaisivat herra Thiers'in itsensä parhaaksi tasavalloista, aivan samoin kuin hän vuonna 1830 oli tehnyt Ludvig Filipille. Mutta nämä myönnytyksetkin! — hän ei vain huolehtinut siitä, että niiden laadun tekivät epäilyttäväksi ne viralliset selitykset, joita hänen ministerinsä kansalliskokouksessa niiden johdosta antoivat; ei, hän käytti toiminnassaan myöskin Dufaureaan. Dufaure, tämä vanha orleanilainen asianajaja, oli aina ollut piiritys-

tilan aikaisena ylituomarina, samoin kuin nyt, 1871, Thiers'in valtaa pitäessä, niin 1839 Ludvig Filipin aikana ja 1849 Ludvig Bonaparten presidenttinä ollessa. Ellei hän ollut ministerinä, niin hän lisäili rikkauksiaan ajaen Pariisin kapitalistien asioita tai lyöden politiikkaa rahaksi, ajaen asioita vastoin omia voimaansaattamiaan lakeja. Nyt, tyytymättä siihen, että ajoi kansalliskokouksessa lävitse sarjan sortolakeja, joiden oli määrä Pariisin kukistumisen jälkeen hävittää viimeisetkin tasavaltalaisen vapauden jäännökset Pariisista — viittasi hän itse jo ennakolta Pariisin kohtaloon lyhentämällä mielestään kovin pitkäveteistä sota-oikeuksien menettelytapaa ja saattamalla käytäntöön vastaleivotun julman maastakarkoituslain. Vuoden 1848 vallankumous oli, poistaessaan kuolemanrangaistuksen, mitä valtiollisiin rikoksiin tuli, asettanut sen tilalle maastakarkoituksen. Ludvig Napoleon ei uskaltanut saattaa uudestaan voimaan guillotinin valtaa, ainakaan avoimesti sen ilmaisten. Junkkerikokouksen, joka vielä ei rohjennut edes viitatakaan siihen, että pariisilaiset eivät olleet kapinallisia, vaan murhamiehiä, täytyi senvuoksi ennakolta Pariisille toimittamassaan kostossa tyytyä Dufauren uuteen maastakarkoituslakiin. Kaikkien näiden olosuhteiden vallitessa olisi Thiers'in ollut mahdotonta niin kauan jatkaa sovinnollisuuskomediaansa, ellei se olisi, kuten hän juuri tahtoikin, saanut puhkeamaan maajunkkerien raivonhuudon, heidän märehdivä järkensä kun ei käsittänyt koko peliä, yhtä vähän kuin

hänen teeskentelynsä, vilpillisyytensä ja viivyttelynsäkään välttämättömyyttä.

Pitäen silmällä huhtikuun 30 p:nä edessäolevia kunnallisvaaleja, pani Thiers 29 p:nä toimeen yhden suurista sovintonäytöksistään. Kesken sentimenttaalisen puhetulvan huudahti hän kansalliskokouksen puhujalavalta: „Ainoa salaliitto tasavaltaa vastaan, mikä on olemassa, on pariisilainen, joka pakottaa meidät vuodattamaan ranskalaista verta. Mutta minä toistan yhä uudestaan: pudottakaa nämä katalat aseet niitten käsistä, jotka niitä pitävät, ja rangaistuksen tulee heti estämään sovinnonteko, jonka ulkopuolelle jää vain pieni rikoksellisten joukko.“ Maajunkkerien kiivaisiin keskeytyksiin vastasi hän: „Sanokaa minulle, hyvät herrat, pyydän sitä hartaasti, olenko väärässä? Pahastutteko todella siitä, että voin sanoa totuuden, että rikollisia on vain kourallinen? Eikö ole onni kaiken onnettomuutemme keskellä, että sellaiset ihmiset, jotka pystyivät vuodattamaan Clement Thomas'n ja kenraali Lecomten veren, ovat vain harvinaisia poikkeuksia.“

Mutta ranskalaisten korvat olivat kuurot kuulemaan Thiers'in puheita, joilla hän luuli suorittaneensa parlamenttaarisen sireenilaulun. Kaikista niistä 700,000 valtuusmiespaikasta, mitkä oli kaikissa 35,000 Ranskan alueelle vielä jääneessä kunnassa, saivat yhdistyneet orleanilaiset, legitimistit ja bonapartelaiset osalleen vajaan 8,000. Vaaleja seuranneissa jälki- ja täytevaaleissa oli mieliala vielä vihamielisempi. Kansalliskokous, sensijaan että olisi saanut maaseudulta niin kipeästi kaipaamaansa

aineellista apua, menetti viimeisenkin mahdollisuuden vaatia edes siveellistä kannatusta, nyt kun oli selvillä että se ei ilmaissut yleisen äänioikeuden omaavain Ranskan kansalaisten tahtoa. Ja täydentääkseen tappion, uhkasivat kaikkien Ranskan kaupunkien vastavalitut valtuustot Versailles'in kansalliskokousta Bordeaux'hon kokoontuvalla vastakokouksella.

Tällöin oli Bismarckille tullut kauan odotettu ratkaisevan esiintymisen hetki. Valtiaan äänellä käski hän viivyttlemättä lähettämään Frankfurtiin valtuutettuja lopullista rauhansolmiamista varten. Nöyrästi kuuliaisena herransa ja mestarinsa käs-kylle riensi Thiers lähettämään matkaan koetellun Jules Favrensa sekä Pouyer-Quertier'in. — Pouyer-Quertier, „etevä“ rouenilainen puuvillatehtailija, toisen keisarikunnan hehkuva, vieläpä palvelusintoi-nen kannattaja, ei ollut tuossa keisarikunnassa milloinkaan havainnut mitään väärää, paitsi Eng-lannin kanssa solmitun kauppasopimuksen, joka vahingoitti hänen omia tehtailijaetujaan. Tuskin oli Thiers Bordeaux'ssa asettanut hänet rahaminis-teriksi, kun hän jo valitti tätä „onnetonta“ sopi-musta, viittaili siihen että se kohta poistetaan, olipa hän, joskin tuloksetta (kun oli tehnyt laskelmansa Bismarckia huomioonottamatta), kyllin häpeämätön yrittääkseen heti saada Elsassia vastaan voimaan vanhat suojelustullit, koskapa sille, kuten hän sanoi, ei ollut mitään voimassaolevia kansainvälisiä sopi-muksia esteenä. Tämä mies, joka piti vastaval-lankumousta keinona työpalkkojen alentamiseksi

Rouen'issa ja ranskalaisten maakuntien luovutta-mista keinona kiristääkseen tavarainsa hintoja Rans-kassa, — eikö hän ollutkin jo ennakolta määrätty kyllin arvoisaksi toveriksi Jules Favrelle tämän viimeisessä, hänen koko työnsä kruunaavassa petok-sessa?

Kun tämä mainio pari valtuutettuja oli saapunut Frankfurtiin, tiuskasi Bismarck heille heti komen-nuksen: Joko toisen keisarikunnan palauttaminen tai ehdoton minun rauhanehtojeni hyväksyminen! Nämä rauhanehdot sisälsivät sotakorvauksen maksu-aikojen lyhennyksen, ynnä Pariisin linnoitusten jäämisen edelleen preussilaisten joukkojen miehittä-miksi, kunnes Bismarck voisi selittää olevansa tyytyväinen asiain tilaan Ranskassa — niin että Preussi tunnustettaisiin korkeimmaksi välitystuo-mariksi Ranskan sisäisissä asioissa! Sitävastoin oli hän valmis Pariisin puhdistamiseksi päästämään irti vangitun bonapartelaisen armeijan ja antamaan sille suoranaiseksi avuksi keisari Wilhelmin jouk-koja. Sanansa pätevyyden takasi hän sillä, että asetti ensimmäisen korvauslyhennyksen maksun riip-puvaiseksi Pariisin „rauhoittamisesta“. Sellaisen syötin nielivät Thiers ja hänen valtuuttamansa luonnollisesti mielellään. He allekirjoittivat sopi-muksen toukokuun 10 p:nä ja huolehtivat asiasta edelleen niin, että kansalliskokous vahvisti allekir-joituksen jo toukokuun 21 p:nä.

Rauhanteon ja bonapartelaisten vankien saapu-misen välisenä aikana tunsu Thiers sitä enemmän olevansa pakotettu taas jatkamaan sovintokome-

diansa esittämistä, kun hänen tasavaltalaiset kätyrinsä kovin hädissään kaipasivat tekosyytä, minkä varjolla olla olevinaan näkemättä Pariisin verilöylyn valmisteluja. Vielä toukokuun 8 p:nä vastasi hän eräälle sovinnollisten kansalaisten lähetystölle: „Hetimit kun kapinalliset päättävät antautua, avataan Pariisin portit viikoksi selkoisen selälleen kaikille muille paitsi kenraalien Clement Thomas'n ja Lecomten murhaajille.“

Muutamaa päivää myöhemmin, kun maajunkkerit häntä kiivaasti vaativat vastaamaan tästä lausunnosta, kieltäytyi hän kaikista selityksistä, mutta lisäsi tällaisen kuvaavan viittauksen: „Sanon Teille, Teidän joukossanne on malttamattomia, joilla on liian kiire. Näiden on odotettava vielä kahdeksan päivää; näiden kahdeksan päivän kuluttua ei enään ole mitään vaaraa, ja tehtävä on silloin vastaava heidän rohkeuttaan ja heidän kykyjään.“ Hetimit kun Mac Mahon kykeni lupaamaan pian voivansa hyökätä Pariisiin, selitti Thiers kansalliskokoukselle, että hän tulisi „käymään sisään Pariisiin laki kädessä ja vaatimaan täyttä sovitusta niiltä kurjilta, jotka olivat syynä sotilasten henkien hukkaan ja julkisten muistomerkkien hävittämiseen.“ Kun ratkaisun hetki lähestyi, sanoi hän kansalliskokoukselle: „En tule tuntemaan laupeutta“; Pariisille, että on tuomio annettuna; ja omille bonapartelaisille maantierosvoilleen, että heillä olisi valtion lupa mielensä mukaan kostaa Pariisille. Vihdoin, kun petos toukokuun 21 p:nä oli avannut Pariisin portit kenraali Douai'lle, paljasti Thiers toukokuun 22 p:nä

maajunkkereilleen „sovinnollisuusilveilynsä“ tarkoituksen, jonka he tähän asti olivat niin itsepintaisesti väärinkäsittäneet. „Muutamia päiviä sitten sanoin Teille, että olimme lähestymässä päämäärää; tänään tulen tänne sanoakseni Teille, että päämäärä on saavutettu. Järjestyksen, oikeuden ja sivistyksen voitto on vihdoinkin saavutettu.“

Ja niin olikin asian laita. Porvarillisen järjestyksen sivistys ja oikeus esiintyvät nyt todellisessa, ukkossäätä uhkaavassa valossaan heti kun tämän järjestelmän aikuiset orjat nousevat kapinaan herrojansa vastaan. Silloin esiintyy tämä sivistys ja oikeus peittelemättömänä villiytenä ja laista välittämättömänä kostona. Jokaisessa uudessa rikkauten anastajain ja sen tuottajain välisen luokkataistelun käännekohdassa ilmenee tämä tosiasia yhä räikeämpänä. Vieläpä porvariston kesäkuussa 1848 aikaansaamat kauheudet häviävät olemattomiin sen sanomattoman halpamaisuuden rinnalla, mitä he osoittivat vuonna 1871. Se uhrautuva sankarillisuus, jota osoittaen Pariisin kansa — miehet, vaimot ja lapset — kahdeksan päivää versailleslaisten hyökkäyksen alettua, jatkoivat taisteluaan, heijastaa yhtä runsaassa määrässä heidän asiansa suuruutta, kuin sotaväen helvetilliset teot heijastavat sen sivistyksen sisäistä henkeä, jonka palkattuina esitaistelijoina ja kostajina he olivat. Tosiaan mainehikasta sivistystä sellainen, jonka elämänskysymyksenä on, miten suoriutua niiden ruumiiden röykkiöistä, jotka se murhasi sen jälkeen kun taistelu jo oli päättynyt!

Löytääksemme vertaista Thiers'in ja hänen veri-

koiriensa menettelylle, on meidän palattava Sullan ja molempien Rooman triumviraattien aikoihin. Sama kylmäverinen joukkomurhaaminen; sama iän ja sukupuolen halveksuminen murhatyössä; sama järjestelmällisyys vankeja kidutettaessa; samat valtionpannaan-julistamiset, mutta tällä kerralla suunnatuina kokonaista luokkaa vastaan; sama villi piilotautumaan onnistuneiden johtajain metsästys, jotta ainoakaan ei pääsisi pakoon; sama valtiollisten ja yksityisten vihamiesten ilmiantaminen; sama välinpitämättömyys teurastettaessa taisteluun ollenkaan osaa ottamattomia ihmisiä. Vain yksi ero on olemassa, se nimittäin, että roomalaisilla ei vielä ollut kuularuiskuja, joilla olisivat voineet joukottain surmata pannaanjulistetut, ja että he eivät pitäneet „kädessään lakia“ eivätkä huulillaan „sivistyksen“ huutoa.

Ja näiden häpeäteköjen jälkeen, katsokaa vielä toistakin, vielä inhottavampaa tämän porvari-sivistyksen puolta, mitä heidän oma sanomalehdistönsä on kuvannut!

„Samaan aikaan kuin“, kirjoittaa erään lontoolaisen tory-puolueen lehden kirjeenvaihtaja, „samaan aikaan kuin etäältä vielä kuului yksityisiä laukauksia ja hoidotta jätetyt haavoittuneet tekevät loppuaan Père la Chaise'n hautausmaalla, samaan aikaan kuin 6,000 pelästynyttä kapinallista epätoivon kuolemantuskassa on hävinneinä maanalaisiin katakombeihin, ja vielä näkee onnettomia ajettavan pitkin katuja heidän joutuakseen joukottain kuularuiskuilla ammuttaviksi — saa suuttumukseen nähdä, että

kahvilat jo ovat täynnä absintinjuojia, biljardin- ja dominonpelaajia; nähdä miten naisellinen turmeltu-neisuus jo elää leveänä pitkin bulevardeja, ja kuulla, miten äänekäs mässäyksen humu kaikuu loistoravintolain yksityishuoneista yörauhaa häiritsemään.“ Herra Eduard Hervé kirjoittaa „Journal de Paris“-lehdessä, Kommuunin lakkauttamassa versailleslaisessa julkaisussa: „Tapa, millä Pariisin väestö (!) eilen ilmaisi tyytyväisyyttään, oli tosiaan enemmän kuin rivoa, ja me pelkäämme, että asiat ajan ollen käyvät vielä huonommiksi. Pariisi on nyt juhla-asussa, mikä todellakaan ei ole paikallaan, ja ellemme halua, että meitä tullaan nimittämään „häviön pariisilaisiksi“, täytyy nykyisestä menettelystä tehdä loppu.“ Ja sitten hän mainitsee Tacituksesta seuraavan kohdan: „Ja kuitenkin, tuon hirvittävän taistelun jälkeisenä aamuna, vieläpä ennen kuin taistelu oli täysin loppuun käyty, alkoi Rooma, alennukseen ja turmelukseen vaipuneena, uudestaan rypeä siinä hekkuman suossa, joka jäyti sen ruumista ja tahrasi sen sielun — *alibi proelia et vulnera, alibi balnea popinaeque* (täällä taisteluja ja haavoja, tuolla kylpylöitä ja ravintoloita).“ — Herra Hervé unohtaa vain, että „Pariisin väestö“, josta hän puhuu, on vain Thiers'in Pariisin väestö, väärinpelaajain Pariisin, jotka joukottain olivat palanneet Versailles'ista, Saint Denis'stä, Rueil'istä ja Saint Germain'istä, todella „häviön Pariisi“.

Aina riemuitessaan verisistä voitoistaan, kukistettuaan uuden paremman yhteiskunnan uhrautu-

vaiset esitaistelijat, vaimentaa tämä työn sortamiselle perustuva, kurja sivistys uhriensa huudon ajometsästyksen ja parjauksen huudollaan, mihin kaiku ympäri maailmaa vastaa. Iloinen työläisten Pariisi, minkä Kommuuni jo oli saanut aikaan, muuttuu „järjestyksen“ verikoirien käsissä äkkiä suoranaiseksi pahojenhenkien pesäksi. Ja mitä todistaa tämä tavaton muutos kaikkien maiden porvarisjärjelle? Ei muuta kuin että Kommuuni oli tehnyt salaliiton sivistystä vastaan! Pariisin kansa uhrautuu innostuneena Kommuunia puolustaessaan; missään aikaisemmassa taistelussa ei surmansasaaneiden lukumäärä ole ollut niin suuri. Mitä todistaa se? Ei muuta kuin että Kommuuni ei ollut kansan oma hallitus, vaan väkivallantekoa, minkä kourallinen rikoksellisia oli pannut toimeen! Pariisin naiset antavat ilomielin elämänsä barrikaadeilla ja teloituspaikoilla. Mitä todistaa se? Ei muuta kuin että Kommuunin pahahenki oli muuttanut heidät raivotariksi ja hornattariksi! Kommuunin maltillisuudella, jota se osoitti kaksikuukautisen ehdottoman valtakautensa kestäessä, on vertansa vain sen puolustautumisen sankaruudessa. Mitä todistaa se? Ei muuta kuin että Kommuuni kaksi kuukautta huolellisesti salasi maltillisuuden ja inhimillisyyden naamarin taakse perkeleellisten himojensa verenjanon, päästääkseen sen kuolonkamppauksen hetkellä valloilleen!

Työläisten Pariisi sankarillisen itseuhrautuvaisesti puolustautuessaan uhrasi samalla liekkien saaliiksi rakennuksia ja muistomerkkejä. Kun prole-

tariaatin hallitsijat repivät palasiksi sen elävää ruumista, ei heidän enään tarvitse toivoa saavansa voitonriemussa taas palata asuinsijainsa koskemattomien muurien piiriin. Versailleslainen hallitus huutaa: Murhapolttoa! ja kuiskaa tämän iskusanan kaikkien kätyriensä korvaan etäisimpiä kyliä myöten, saadakseensa kaikkialla aikaan ajometsästyksen vastustajiaan vastaan, kun näitä siten epäiltäisiin ammattimurhapolttajiksi. Koko maailman porvaristo katselee mielellään taistelun jälkeen suoritettua joukkoteurastusta, mutta kauhistuu kodin „häväisemistä“!

Kun hallitukset antavat sotalaivastoilleen virallisen luvan „tappaa, polttaa ja hävittää“, niin onko se lupa murhapolttamiseen? Kun brittiläiset joukot hillittömyydessään polttivat Washingtonin Kapitolin ja Kiinan keisarin kesäpalatsin, niin oliko se murhapolttoa? Kun Thiers kuusi viikkoa pommitti Pariisia siihen tekosyyhyn vedoten, että hän tahtoi sytyttää vain sellaiset talot, missä olisi ihmisiä, niin oliko se murhapolttoa? — Sodassa on tuli täysin oikeutettu ase. Rakennuksia, jotka vihollinen on miehittänyt, pommitetaan, sytyttääkseen ne palamaan. Jos puolustajain täytyy ne jättää, sytyttävät he itse ne palamaan, jotta hyökkääjä ei voisi saada niistä tukikohtaa. Poltettavaksi joutuminen on aina ollut maailman kaikkien säännöllisten armeijain taistelu-rintamille joutuneitten rakennusten ehdottomana kohtalona. Mutta sorrettujen sortajiaan vastaan käymässä sodassa, historian ainoassa oikeutetussa sodassa, siinä tämä sääntö ei millään muotoa saisi

olla voimassa. Kommuuni on käyttänyt tulta, sanan ankarimmassa mielessä, puolustuskeinonaan. Se käytti sitä sulkeakseen versailleslaisten joukoilta ne pitkät suorat kadut, joita Haussmann tahallaan oli järjestänyt avoimiksi tykkitulen käyttöä varten. se käytti tulta suojatakseen peräytymistään, aivan samoin kuin versailleslaiset hyökätessään käyttivät granaatteja, jotka hävittivät vähintään yhtä paljon taloja kuin Kommuunin tuli. Nyt on vielä riidanalaista, mitkä talot sytytti puolustautujia, mitkä hyökkääjiä. Ja puolustautujat turvautuivat tulenkäyttöön vasta sitten, kun versailleslaiset joukot jo olivat aloittaneet vankiensä joukkomurhaamisen. — Lisäksi oli Kommuuni jo aikoja ennen julkisesti ilmoittanut, että se äärimmäisiin pakoitettuna tulisi hautautumaan Pariisin raunioihin ja tekemään Pariisista toisen Moskovan, kuten puolustushallituskin aikoinaan, tosin vain petoksensa peittämiseksi, samoin oli luvannut. Juuri tässä tarkoituksessa oli Trochu hankkinut tarpeellisen määrän petroolia. Kommuuni tiesi, että sen vastustajat eivät mitään välittäneet Pariisin väestön ruumiista, mutta sen sijaan kovinkin omista pariisilaisista rakennuksistaan. Ja Thiers puolestaan oli selittänyt, että hän tulisi kostossaan olemaan säälimätön. Heti kun hänellä vaan oli armeijansa taistelukuntoisena toisella puolen ja preussilaiset sulkiivat poispääsyn toisaalla, huusi hän: „Tulen olemaan säälimätön! Parannus tulee olemaan täydellinen, oikeus ankara.“ Jos Pariisin työläisten teot olivat vandalismia, niin olivat ne epätoivoisen puolustautumisen vandalismia,

eivät voitonriemun vandalismia, niin kuin se, mihin kristityt tekivät itsensä syyllisiksi hävittäessään todella korvaamattomia pakanallisen vanhan-ajan taideteoksia; ja yksinpä tätäkin vandalismia ovat historioitsijat puolustaneet selittäen sen välttämättömäksi ja suhteellisesti mitättömäksi kohtaukseksi uuden, nousevan ja vanhan, häviävän yhteiskunnan välisessä jättiläistaistelussa. Ja vielä vähemmän voi Kommuunin vandalismia verrata Haussmannin vandalismiin, joka hävitti historiallisen Pariisin tehdäkseen tilaa veijarien Pariisille.

Mutta entä kuudenkymmenenneljän panttivangin, ja erikoisesti Pariisin arkipiispan, surmaaminen, mihin Kommuunin teki itsensä syypääksi! — Porvaristo ja armeija olivat kesäkuussa 1848 ottaneet käytäntöön jo aikoja sitten sodankäynnistä hävinneen tavan — turvattomien vankien ampumisen. Tätä raakamaista tapaa on sittemmin suuremmassa tai vähemmässä määrässä aina käytetty kukistettaessa kansankapinoita, Euroopassa ja Intiassa, mikä osoittaa, että se on merkinnyt todellista „sivistyksen edistystä“. Toisaalta olivat preussilaiset Ranskassa taas herättäneet eloon tavan ottaa panttivankeja — viattomia ihmisiä, jotka hengellään heille vastasivat muiden töistä. Kun Thiers, kuten olemme nähneet, jo heti taistelun alusta alkaen otti käytäntöön inhimillisen tavan ampua kommuunilaisia vankkejaan, ei Kommuunilla puolestaan ollut muuta neuvoa näiden vankien hengen suojaamiseksi kuin preussilaiseen tapaan ottaa panttivankeja. Mutta nämä panttivangit olivat jo moneen kertaan menet-

täneet oikeuden elämäänsä sen vuoksi, että versailleslaiset jatkuvasti ampuivat vankejaan. Miten voitiin heitä enään kauemmin säästää sen verilöylyn jälkeen, jonka Mac Mahonin pretoriaanit panivat toimeen juhliakseen marssiaan Pariisiin? Olisiko viimeinenkin vastapaino, mitä oli käytettävänä porvaristohallitusten hillitöntä villiyttä vastaan — panttivankien ottaminen — jätettävä pelkäksi leikinteoksi? Piispa Darboyn todellinen murhaaja on Thiers. Kommuuni oli kerrat toisensa jälkeen tarjoutunut vaihtamaan arkkipiispan ja kaupanpäälle koko papin joukon ainoastaan yksin Blanquita vastaan, jonka Thiers oli pidättänyt. Thiers itsepintaisesti kieltäytyi. Hän tiesi, että hän antamalla Blanquin antaisi Kommuunille pään, sensijaan että arkkipiispa hänen tarkoituksiaan parhaiten palvelisi — ruumiina. Thiers matki tässä Cavaignacia. Minkälaisen kauhistuksen huudon päästivätään kesäkuussa 1848 Cavaignac ja hänen järjestysmiehensä, kun kapinalliset leimasivat heidät arkkipiispa Affren murhaajiksi! Ja kuitenkin tiesivät he aivan tarkkaan, että järjestyspuolueen sotamiehet olivat ampuineet arkkipiispan. Jacquemet, arkkipiispan pääapulainen, oli heti teon tapahduttua antanut heille siitä julkisen todistuksensa.

Koko tämä parjauskuoro, joka järjestyspuolueen toimesta aina sen verijuhlien jälkeen heti alkaa laulaa sen taistelu-uhrien äänen tukahuttaakseen, osoittaa vain, että nykyinen porvari pitää itseään entisen feudaaliherran laillisena seuraajana, joka katsoo olevansa oikeutettu käyttämään plebeijejä

vastaan mitä hyvänsä käytettävänä olevaa asetta, sen sijaan että kaikki plebeijien käsissä olevat aseet jo sellaisenaan ovat rikosta.

Sen salaliiton huippuna, minkä vallitseva luokka oli tehnyt vieraan valloittajan suojeluksen alaisena käymällä kansalaissodalla kukistaakseen kapinan — salaliiton, jonka jälkiä olemme seuranneet syyskuulta 1870 alkaen aina siihen asti kunnes Mac Mahonin pretoriaanit St. Clouder'in portista marsivat kaupunkiin — tämän salaliiton huippuna oli Pariisin verilöyly. Bismarck katselee tyytyväisenä Pariisin raunioita, ehkäpä niiden muodossa jo nähden „ensimmäisen määrän“ sitä yleistä suurten kaupunkin hävitystä, jota hän oli hartaasti rukoillut jo silloin, kun vielä oli yksinkertaisena maalaisena preussiläisessä vuoden 1849 „Chambre introuvable'ssa“. Hän näkee tyytyväisenä Pariisin proletaarien ruumiit. Hänen kannaltaan tämä ei ole vain vallankumouksen poisjuurruttamista, vaan samalla myöskin Ranskan poisjuurruttamista, mikä nyt tosiaan on päätään lyhempi, ja kaiken päälle vielä Ranskan hallituksen toimesta. Pintapuolisena, kuten kaikki menestystä omaavat valtiomiehet, hän näkee vain sen, mitä on tämän tavattoman historiallisen tapahtuman pinnalla. Missä on milloinkaan aikaisemmin historian näyttämöllä esiintynyt voittajaa, joka olisi voittonsa kruunannut sillä, että antautui ei vain santarmiksi, vaan vieläpä palkatuksi salamurhaajaksi voitetun hallituksen käsissä? Preussin ja Pariisin Kommuunin välillä ei ollut sotaa. Päisvastoin Kommuuni oli hyväksynyt rauhan ennakkoehdot ja

Preussi oli julistanut puolueettomuutensa. Preussi ei tässä siis ollut sotaakäyväenä puolena. Se toimi salamurhaajana; pelkona salamurhaajana, koska se ei antautunut mihinkään vaaraan; palkattuna, koska se jo ennakolta oli tehnyt 500 miljoonan määräisen verirahan suorittamisen riippuvaiseksi Pariisin kukistumisesta. Ja niin tuli sitten vihdoinkin päivänvaloon tuon sodan todellinen luonne, jonka käsitseminen oli järjestänyt kurittaakseen jumalatonta ja irstailevaa Ranskaa, aseenaan hurskas ja siveellinen Saksa! Tämän ennen kuulumattoman kansojen-oikeuden rikoksen, yksinpä sellaisenakin kuin vanhan maailman juristit sen ymmärtävät, olisi pitänyt pudistaa Euroopan „sivistyneet“ hallitukset julistamaan rikollisen Preussin, joka toimi pelkkänä Pietarin hallituksen aseena, kansojen pannaan; mutta sen sijaan että näin olisi käynyt, ottavat nämä hallitukset vain harkittavakseen, eikö olisi syytä jättää versailleslaisen pyövelin käsiin niitakin harvoja taistelun uhreja, joiden oli onnistunut kaksinkertaisen vartioketjun läpi paeta Pariisista!

Sellainen ennen kuulumaton tapaus kuin että uuden ajan valtavimman sodan jälkeen voittoisa ja voitettu armeija yhtyvät yhteisesti teurastaakseen proletariaattia, — se todistaa, ei, kuten Bismarck uskoi, nousemaan pyrkivän uuden yhteiskunnan lopullista kukistamista, vaan vanhan porvarillisen yhteiskunnan täydellistä lahoamista. Korkein sanakärillinen nousu, mihin vanha yhteiskunta vielä kykeni, oli kansallinen sota, ja tämä osoittautuu nyt puhtaaksi hallituksen petolliseksi kepposeksi, jolla

ei ole mitään muuta tarkoitusta kuin lykätä toistaiseksi luokkataistelua, ja joka heti lentää syrjään, kun luokkataistelu leimahtaa kansalaissodassa ilmieliekkiiin. Luokkaherruus ei enään kykene piiloitautumaan kansalliseen univormuun; kansalliset hallitukset ovat yhtä, kun on kysymys taistelusta proletariaattia vastaan!

Vuoden 1871 helluntaisunnuntain jälkeen ei enään voi olla rauhaa eikä aselepoa Ranskan työläisten ja heidän työntuotteidensa anastajain välillä. Palkatun sotilasvallan rautainen käsi voi joksikin aikaa pysyttää molemmat luokat yhteisen sorron alaisina. Mutta taistelun täytyy puhjeta yhä uudestaan, laajeta yhä laajemmalle, eikä voi olla epäilystäkään siitä, kuka lopullisesti tulee olemaan voittajana — harvalukuiset anastajatko vai kansan suuri työtekevä enemmistö. Ja Ranskan työläiset muodostavat vain koko nykyaikaisen proletariaatin etuvartioston.

Samalla kun eurooppalaiset hallitukset siten, Pariisin kysymyksessä ollessa, osoittavat luokkaherruuden kansainvälisen luonteen, huutavat he voivotellen Kansainvälisestä Työväenyhdistyksestä — työn kansainvälisestä vastajärjestöstä porvariston yleismaailmallista salaliittoa vastaan — väittäen Yhdistyksen olevan kaiken tämän onnettomuuden pääasiallisena lähteenä. Thiers on sitä syyttänyt työn hirmuvaltiaaksi, vaikka se väittää olevansa työn vapauttaja. Picard käski katkaisemaan Internatsionaalen ranskalaisen osaston kaiken yhteyden ulkomaalaisten Internatsionaalen osastojen kanssa.

Kreivi Jaubert, vanha, muumioksi muuttunut vuoden 1835 aikainen Thiers'in rikostoveri, on selittänyt kaikkien hallitusten päätehtäväksi Internatsionaalin perinjuurisen hävittämisen. Kansalliskokouksen maajunkkerit ulvovat sitä vastaan, ja koko eurooppalainen sanomalehdistö yhtyy tähän kuoroon. Kunniotettava ranskalainen kirjailija, joka on kerrassaan vieras meidän Yhdistyksellemme, lausuu seuraavaa: „Kansalliskaartin keskuskomitean jäsenet, samoin kuin suurin osa Kommuuninkin jäsenistä, ovat Kansainvälisen Työväenyhdistyksen toimeliaimpia, ymmärtäväisimpiä ja tarmokkaimpia päitä... Ihmisiä, kerrassaan rehellisiä, suoria, ymmärtäväisiä, täynnä innostusta, puhtaita ja asiansa puolesta kiihkomielisiä sanan hyvässä merkityksessä.“ Poliisin opettama porvarisjärki kuvittelee luonnollisesti Kansainvälisen Työväenyhdistyksen jonkinlaiseksi salaiseksi liittoutumaksi, jonka keskusvirasto aika ajoin komentaa syntymään purkauksia milloin missäkin maassa. Meidän Yhdistyksemme on tosiasiallisesti kuitenkin vain kansainvälinen side, joka yhdistää sivistyneen maailman eri maiden edistyneimmät työläiset. Missä milloinkin, missä muodossa milloinkin, ja minkä edellytyksien vallitessa milloinkin luokkataistelu ilmeneekin, silloin on myöskin luonnollista, että meidän yhdistyksemme jäsenet ovat liikkeen etunenässä. Pohjana, jolta yhdistyksemme kasvaa, on nykyaikainen yhteiskunta itse. Sitä ei voi kukistaa, vaikkapa vuodatettaisiin verta miten paljon tahansa. Sitä kukistaakseen täytyisi hallitusten ennen kaikkea kukistaa se pakkovalta, jota pääoma työn suh-

teen pitää — siis niiden oman olemassaolon edellytys.

Työläisten Pariisia ja sen Kommuunia tullaan ikuisesti juhlimaan uuden yhteiskunnan mainehikkaana enteenä. Sen marttyyrien muisto tulee aina säilymään työväenluokan sydämessä. Sen pyövelit on historia jo nyt naulinnut häpeäpaaluun, josta vapauttamaan heitä eivät pysty heidän pappiensa kaikki rukouksetkaan.

P ä ä n e u v o s t o :

M. T. Boon, Fred. Bradnick, G. H. Buttery, Caihill, William Hales, Kolb, Fred. Lessner, G. Milner, Thomas Mottershead, Charles Murray, Pfänder, Roach, Rühl, Sadler, Cowell Steyney, Alf. Taylor, W. Townshend.

Kirjeenvaihtajasiihteerejä:

Eugène Dupont, Ranskaa varten. — Karl Marx, Saksaa ja Hollantia varten. — Friedrich Engels, Belgiaa ja Espaniaa varten. — Hermann Jung, Sveitsiä varten. — P. Giovacchini, Italiaa varten. — Zévy Moritz, Unkaria varten. — Anton Zabicki, Puolaa varten. — J. Cohen, Tanskaa varten. — J. G. Eccarius, Yhdysvaltoja varten.

Hermann Jung, puheenjohtaja. — John Weston, rahastonhoitaja. Georg Harris, raha-asiaain sihteeri. John Hales, yleissihteeri.

256, High Holborn, Lontoo, W. C., 30 p:nä toukokuuta 1871.

LIITTEITÄ.

I. „Vankijoukko pysähtyi Avenue Uhrich-kadulla, ja asetettiin neljään tai viiteen riviin jalkakäytävälle, rintama kadulle päin. Kenraali, markiisi de Gallifet, ja hänen esikuntansa astuivat alas ratsujen selästä ja tarkastivat rivin, alkaen vasemmalta siiveltä. Kenraali kävi vitkaan, tarkastaen rivejä; silloin tällöin hän pysähtyi, koskettaen miestä olkapäälle tai viitaten jonkun miehen taemmista riveistä esiin. Siten valitut asetettiin, usein enemmittä mutkitta, keskikadulle, mihin he pian muodostivat oman erikoisryhmänsä... Oli ilmeistä, että tässä oli melkoinen sija erehdyksille. Eräs ratsastava upseeri huomautti kenraalille muuatta miestä ja naista, syyttäen heitä jostakin erikoisesta pahastustyöstä. Vaimo, syöksyen riveistä, lankesi polvilleen ja kädet ojennettuina kiivaasti vakuutti viattomuuttaan. Kenraali odotti hetkisen, sanoi sitten, täysin levollisin kasvoin ja liikahtamatta: Rouva, olen käynyt kaikissa Pariisin teattereissa, ei maksa vaivaa näytellä huvinäytelmää (il ne vaut pas la peine de jouer la Comédie)... Ei ollut tuona päivänä hyvä kenellekään, jos oli huomattavasti suurempi, likaisempi, puhtaampi, vanhempi tai rumempi kuin naapurinsa. Erään miehen suhteen huomasin erikoi-

sesti, että hänen oli kiittäminen nopeasta lähdöstään tästä maallisesta murheenlaaksosta ilmeisestikin vain sisäänlyötyä nenäänsä... Toista sataa valittiin siten, joukko sotilaista komennettiin ampumaan, ja muu vankijoukko marssi edelleen, noiden valittujen jäädessä paikalle. Muutamia minuutteja meidän lähdettyämme alkoi kuulua ammuntaa, jota — lyhyin väliajoin — kesti yli neljännestunnin. Toimitettiin näiden umpimähkään tuomittujen mestaus.“ — Pariisin kirjeenvaihtaja, Daily News kesäkuun 8 p:nä. — Tämä Gallifet, „vaimonsa Ludvig“, niin tunnettu hänen ruumiinsa häpeämättömästä nähtäväksi asettamisesta toisen keisarikunnan kemuissa, oli sodan aikana tunnettu ranskalaisen vänrikki Pistolin nimellä.

„Temps, varovainen eikä suinkaan huomion tavoittelusta toiminnassaan tunnettu lehti, julkaisee hirvittävän kertomuksen puolikuoliaiksi ammutuista, ennen kuolemistaan haudatuista henkilöistä. Suuri joukko haudattiin St. Jacques-la-Bouchièren luona olevalle torille, monet heistä vain vähän maalla peitettyinä. Päivällä voitti katujen melu kaikki muut äänet, mutta yön hiljaisuudessa herätti läheisten talojen asukkaat kaukainen voihkina, ja aamulla nähtiin maasta esiin kohoavana nyrkkiin puristettu käsi. Tästä oli seurauksena, että käskettiin haudata ruumiit uudestaan... Vähintäkään en epäile, että monia haavoittuneita haudattiin elävinä. Erään tapauksen todellisuudesta voin vastata. Kun Brunel rakastettuineen toukokuun 24 p:nä ammuttiin erään talon pihalla Vendôme-torin varrella, annettiin

heidän maata siinä paikoillaan 27 p:n iltapuolelle asti. Kun vihdoinkin tultiin korjaamaan ruumiita, huomattiin vaimon vielä elävän ja vietiin hänet sidottavaksi. Vaikka häneen oli sattunut neljä kuulaa, ei hänen henkensä ole vaarassa.“ Pariisin kirjeenvaihtaja, Evening Standard kesäkuun 8 p:nä.

II. Seuraava kirje julkaistiin Lontoon „Times’issä“ kesäkuun 13 p:nä.

„Times’in toimittajalle. — Hyvä Herra! — Kesäkuun 6 p:nä 1871 on herra Jules Favre lähettänyt kaikille Euroopan valloille kiertokirjeen, missä hän kehoittaa niitä vainoamaan kuoliaaksi Kansainvälisen Työväenyhdistyksen. Muutamia huomautukset riittävät osoittamaan tämän asiakirjan oikean laadun.

„Jo Sääntöjemme johdannossa on ilmoitettu, että Internatsionaale perustettiin syyskuun 28 p:nä 1864 julkisessa kokouksessa, joka pidettiin St. Martin’s Hallissa, Long Acressa, Lontoossa. Itse parhaiten tuntemistaan syistä siirtää Jules Favre sen alkamisaian taaksepäin vuoteen 1862:een.

„Valaistakseen meidän periaatteitamme ilmoittaa hän esittävänsä „sen (Internatsionaalen) maaliskuun 25 p:nä 1869 julkaiseman painotuotteen.“ Ja mitä hän esittää? Jonkin sellaisen yhdistyksen painotuotteen, mikä ei ole Internatsionaale. Tämäntapaisia taistelutapoja käytti hän jo silloin, kun hän, ollessaan vielä verraten nuori asianajaja, puolusti pariisilaista „National“-lehteä Cabet’n parjaussyytöstä vastaan. Silloin ilmoitti hän lukevansa otteita Cabet’n lentokirjasista, mutta luki itse väliin kir-

joittamiaan lauseita. Tämä silmänkääntötempu paljastettiin kuitenkin oikeuden istunnossa ja, ellei Cabet olisi ollut niin sääliväinen, olisi Favrea rangaistu eroittamalla hänet Pariisin asianajajakunnasta. Kaikista niistä asiakirjoista, jotka hän esittää Internatsionaalen asiakirjoiksi, ei ainoakaan ole Internatsionaalen. Siten lausuu hän: „Allianssi julistaa itsensä ateistiseksi, sanoo Pääneuvosto, joka on perustautunut Lontoossa, heinäkuussa 1869.“ Pääneuvosto ei milloinkaan ole julaissut sellaista asiakirjaa. Päinvastoin se julkaisi asiakirjan, joka kumosi Allianssin — geneveläinen „L’Alliance de la Démocratie Socialiste“ — perussäännöt, joista Jules Favren esittämä ote on.

„Koko kiertokirjeessään, minkä hän osittain selittää olevan suunnatun myöskin keisarikuntaa vastaan, Jules Favre toistaa Internatsionaalea vastaan vain keisarikunnan yleistensyyttäjäin poliisitaruja, jotka saman keisarikunnan tuomioistuintenkin edessä olivat häipyneet viheliäiseksi hölynpölyksi.

On tunnettua, että Internatsionaalen Pääneuvosto molemmissa (heinäkuussa ja syyskuussa 1870 julkaisemissaan) silloista sotaa koskevissa adresseissaan teki syytöksen preussilaisista valloitushankkeista Ranskaa vastaan. Myöhemmin kääntyi herra Reitlinger, Jules Favren yksityissihteeri, — luonnollisesti turhaan, — Pääneuvoston eräiden jäsenten puoleen, jotta Pääneuvosto aikaansaisi Bismarck-vastaisen joukkomielenilmaisun kansallisen puolustuksen hallituksen hyväksi; erikoisesti pyydettiin,

että silloin tasavallasta ei mitään puhuttaisi. Valmisteluihin joukkomielenilmaisun aikaansaamiseksi Jules Favren odotetun Lontooseen saapumisen tapahtuessa ryhdyttiin — varmaan parhaassa tarkoituksessa — vastoin Pääneuvoston tahtoa, joka syyskuun 9 p:nä julkaisemassaan adressissa nimenomaan ja jo ennakolta oli varoittanut Pariisin työläisiä Jules Favresta ja hänen tovereistaan.

„Mitä sanoisi Jules Favre, jos Internatsionaalen Pääneuvosto puolestaan lähettäisi Jules Favrea koskevan kiertokirjelmän kaikille eurooppalaisille hallituksille, kiinnittääkseen niiden erikoista huomiota herra Millière-vainajan Pariisissa aikoinaan julkaisemiin asiakirjoihin.

Olen, hyvä herra, Teidän nöyrä palvelijanne,

John Hales.

Kansainvälisen Työväenyhdistyksen Pääneuvoston sihteeri.
256, High Holborn, W. C., Lontoo, kesäkuun 12 p:nä 1871.”

„Kansainvälistä Yhdistystä ja sen päämääriä“ koskevassa kirjoituksessaan lontoolainen Spectator, hurskaana ilmiantajana, ja tehden itsensä syypääksi muihinkin samanlaisiin temppuihin, esittää, ja vielä täydellisemmin kuin Jules Favre oli tehnyt, otteita yllämainitusta „Allianssin“ asiakirjasta muka Internationaalen työnä, ja tekee kaiken sen yksitoista päivää sen jälkeen, kun ylläoleva selitys oli julaistu Times’issä. Tämä ei voi meitä ihmetyttää. Jo Friedrich Suuren oli tapana sanoa, että kaikista jesuiitoista ovat protestanttiset kaikkein viheliäisimpiä.

329(471)Komm
Fid.

ARK.
KPL.

KAIKKIEN MAIDEN KÖYHÄLISTÖ, LIITTYKÄÄ YHTEEN.

DEMOKRATISOLISTISEN FEDERA-
TIIVISEN NEUDOSTOTASADALLAN

Perustuslaki

Kirjoittanut
Arnold Struthahn
Suomennos.

Suomalaisten Kommu-
nistien Sarjajulkaisu № 21

Hinta 50 kop.

Kustantaja: Suomalaisen Kommunistisen Puolueen
Keskuskomitea. — Pietari 1918.

664

vt-12

Kommunistien (bolshevikien) Ohjelma

Kirj. N. BUCHARIN.

Tämä venäläisen bolshevikin, toveri N. Bucharinin mainio esitys vallankumouksellisen työväenluokan voittaisan taistelun periaatteista ja menettelytavasta on levinnyt miljoonaisena painoksena yli koko Venäjän ja käännöksenä kaikkiin maihin. Tekijä on kirjoittanut erityisen alkulauseen suomalaiseseen painokseen.

Sivuja 144. III Hinta 1 rpl.

Saata-
vana „Dapauden“ konfforelsia
Simbirskaja 45 ja Kabinetskaja 20

On suomalaisiakin bolshevikkeja.

Suomesta tulee tietoja, että siellä vankiloissa rääkätty, orjan työssä näännytetty, porvarillisen hirmuvallan alaisena kituva köyhälistö odottaa vapautustaan kommunistien (bolshevikien) osottamain taistelutapojen kautta. Venäjällä olevan suomalaisten pakolaisten ja täällä vakinaisesti asuvan suomalaisen köyhälistön keskuudessa on perustettu uusi puoluekin. Se on julaissut kirjan

? Mitä tahtoo Suomalainen ? Kommunistinen Puolue ?

Kirja sisältää selostuksia Moskovassa elok. 25—syysk. 5 p. 1918 pidetyistä neuvottelokokouksista ja liitteenä puolueen ohjelmalausuntoja ja julkistuksia. Jokaisen suomalaisen proletaarin on siihen tutustuttava. Sivuja siinä 75 ja hinta vain 50 kopekkaa.

**Hankkikaa!
Levittäkää!**

Venäjän sosialistisen federatiivisen Neuvostotasavallan Perustulaki.

Venäjän Työväen Talonpoikain ja Sotilasten Neuvostojen viides edustajakokous on hyväksynyt Neuvostovallalle perustuslain. Tämän otti koko Europa suurella hämmästyksellä vastaan. Eipä ole mokomaa porvaristo koskaan nähnyt, ei edes mahdollisena pitänyt. Tähän asti on ollut valtioita, jotka nimittävät itseään sivistyneiksi, mutta joissa työväenluokalla ei ollut mitään oikeuksia. Esim. Preussissa ovat työläiset tähän asti olleet orjia, joilla ei ole ollut muita oikeuksia kuin se, että ovat saaneet lähettää joitakin edustajia maapäiville, jossa ne aatelisherrain ja linnaparoonien elukkamaisen naurun kaikuessa ovat saaneet mailmalle huokailia voimattomia valituksia tai esittää julistuksia. Mutta että voi olla olemassa sellainenkin valtio, joka porvaristolta kieltää valtiolliset oikeudet, se ei ole koskaan pistänyt herrojen päähän.

Kaikkien mailman perustuslakien pohjana on ns. jokaisen oikeus omaisuuteensa, joka todellisuudessa on suurten kapitalistien, pörssihuijarien ja keinottelijain oikeus rosvota ja riistää omistamatonta kansaa ilman minkäänlaista häiriötä. — Venäjän Neuvostovallan perustuslaki julistaa, että kaikki tuotannonvälineet, kaikki millä uusia arvoja voidaan luoda, ovat työtätekevän kansan. Onko siis ihme, että Europan porvarillinen sanomalehdistö tuijottaa Venäjän perustuslakiin kuin kummitukseen, ja sitten hieman säikähdyksestään selvittyään julistaa: ei, ei voi tuollainen perustuslaki pitää paikkaansa;

se on vain pala paperia, jonka hurjapäiset kiihottajat ovat kirjottaneet, ja jonka historian tuuli vie mennessään. Mutta me sanomme Europan proletariaatille: tämä perustuslaki on kirjoitettu Venäjän ja koko mailman työväenluokan verellä; se toistaa miljoonien teurastuskentillä kapitaalinen käskystä kuolleitten huokaukset. Ja niin totta kuin kapitaali ei kykene mailmasta hävittämään näitä kyyneleitä eikä verivirtoja, ei myöskään ruumiskasoja, niin totta on myös ettei se kykene mailmasta hävittämään sitä suurta vapauksien ja oikeuksien peruskirjaa, joka tänään on voimassa vain Venäjän köyhälistöä varten, mutta huomenna koskee koko mailman köyhälistöä.

Imperialististen valtioiden perustuslaki.

Kapitalistinen mailma on sodan aikana säätänyt voimaan saman perustuslain. Se ei ole muodollisesti muuttanut vanhoja valtiosääntöjään, joiden kesken oli suuria eroavaisuuksia, eikä ole se muodollisesti uusia hyväksynyt, mutta silti on koko Euroopassa ja Amerikassa, kaikissa sotaikäyvissä maissa yhtäläinen ja yleinen perustuslaki, jonka verta tiihkuva mailmanpääoma on kaikilla sodan pakkokeinoilla laskenut köyhälistönsä niskoille.

Työväenluokan suurimpia saavutuksia koko kapitalismin aikakaudella oli vapaus vuokrata työvoimansa kenen käytettäväksi tahtoi, lakko-oikeus, jos ei kapitalisti antanut heille niin paljon, että raskaan työn jälkeen voivat tyydyttää ruumiin alkeelliset tarpeet. Tämän oikeuden, työväen ainoan todellisen oikeuden, on porvaristo kaikkialla riistänyt työväeltä. Englannissa kuten Saksassakin, Ranskassa ja Amerikassa, Itävallassa sekä Italiassa eivät työläiset saa vaihtaa työpaikkaa, jättää niitä ilman kapitalistisen valtion lupaa. Valtio selittää: me lähetämme teidän veljenne kuolemaan teurastustantereille; teidän on

pidettävä huolta siitä, että näillä surmansuuhun heitettyillä on kylliksi ampumavaroja, jotta voivat täyttää velvollisuutensa, surmata toisten maiden työläisiä! Te ette saa lähteä tehtaasta, vaikka nälkääkin näette, sillä silloin keskeytyy murhavälineiden valmistus! Ja kaikkialla kohtaa työläisiä vankeusrangaistus, jos viranomaisien luvatta työpaikkansa jättävät.

Feodaalinen valtio koitti kytkeä talonpojat kontuunsa, ettei tilanherra jäisi viljatta; sillä mitä hyötyä on laajimpainkaan tilusten omistuksesta, jos ei ole ihmisiä niitä muokkaamassa? Kapitalistit, jotka tarvitsivat vapaita käsiä tehtaasiinsa, selittivät, että moinen elävien ihmisten maaperään kytkeminen on raakalaisuutta, ja missä voittivat, siellä lakkauttivat maaperään kytkemisen. Kapitalismi on nyt valtansa kukkuloilla kytkenyt ihmiset — ei eloa anta- vaan maaperään, vaan kuolleisiin koneisiin. Se ei ole tehnyt heitä elintarpeitten tuottamisen, vaan surmavälineiden valmistuksen orjiksi. Ja jos tämä kidutettu työväestö tekee lakon, jotta edes käsistä ja jaloista koneeseen kytkettynä saisi palan leipää lisää, niin julistaa Hindenburg, että vain hunsvotti tekee lakon, ja kirkuu Clemenceau: tappakaa se »tappion toivoja», joka tahtoo maansa tuhota. Ja kaikkialla — »vapaa» Englanti ja Amerikka samassa juonessa — käydään lakkolaisten kimppuun mitä ankarimmin. Ja jos työläiset eivät tottele, lähetetään heidät rintamalle. »Vai ette tahdo syöttää sotaa tykeillä ja kranaateilla, hyvä — syöttäkää sitä sitten lihallanne ja verellänne!» Niin selittää kapitaali.

Kun työväeltä riistetään oikeus päättää kättensä työstä, niin on selvää, ettei kapitaali jätä sille oikeutta päättää elämästään ja kuolemastaan, ratkaista sodan ja rauhan kysymyksiä, kansojen keskenäisiä suhteita. Kaikissa sotaikäyvissä maissa on pieni kapitalisti-porhojen kopla kaapannut käsiinsä tärkeimpään kysymysten ratkaisuvallan. Ulospäin näky-

vät vielä parlamentit. Edustajat pakinoivat vielä politiikasta, siitä onko hallitus menetellyt hyvin tai huonosti, mutta ei niillä ole todellista ratkaisuvalltaa. Niiden lörpöttely on hiivan heittämistä uuniin leipäin jälkeen, sillä asiat ovat jo silloin ratkaistut salakammioissa, joissa suurten pankkien, laivanrakennusyhtiöiden, kivihiilikaivosten ja rauta-tehtaiden edustajat tapaavat virkavallan päämiehiä ja jossa ne yhdessä ratkaisevat kansojen kohtaloita. Kysyttiin Saksan tai Itävallan valtiopäiviltä silloin, kun niiden kansat heitettiin mailmansotaan? Ei, niiltä ei kysytty mitään eikä tähän hetkeen asti Saksan työläiset eipä edes valtiopäivämiehet tunne Saksan ja Itävallan hallitusten salaista kirjeenvaihtoa, jossa tämä rikollinen sota päätettiin. Kysyttiin Saksan kansalta silloin kun Berlinin ja Wienin herrat päättivät pakottaa työ-kansan Venäjän sellaiseen rauhaan, joka täyttää Venäjän kansan vihalla Saksaa vastaan? Ei, ei kysytty Saksan kansalta, ei edes valtiopäiviltä. Hrat Czernin ja Kühlmann täyttivät Hoffmannin ja Hindenburgin heille antamat käskyt, mutta seuraukset maksaa verellään saksalainen sotilas Ukrainassa ja Suomessa. Hänen on vapauden pyövelinä kannettava kaikkien mailman työläisten viha ja halveksuminen.

Ja onko Englannin parlamentti päättänyt mailmansotaan yhtyminen? Muodollisesti kyllä, mutta vasta sen jälkeen kun ulkoministeri Grey oli selittänyt, että Englannin kunnia oli Ranskan kanssa tehtyjen sopimusten takia pelissä. Amerikan Yhdysvallat sekaantuivat tähän verilöylyyn presidentin itsevaltaisella päätöksellä. Ja presidentti on Wallstreetin, Newyorkin pörssin nukke.

Kaikissa valtioissa on nykyisin vain yksi ratkaiseva valtatekijä: finassipääoman suuruudet, jotka punnitsevat, paljonko kultaa tulee tonnista verta, ja sapeliherat, jotka kaukana rintamain takana pääkortteerissa päättelevät, millä tavoin parhaiten työläisverestä kultaa tuotetaan. Ei vain työ-

väen ja pikkuporvarien suurilta joukoilta ole puhevaltaa riistetty; suurella osalla suurporvareitakaan ei ole sanan sijaa. Puhe-, päätös- ja käskyvalta on vain niillä parilla sadalla ihmisellä, jotka kulissien takana leikkivät ihmiskunnan jumalaa.

Ja porvarillisen vapauden, kapitalismin perusteet: kapitalismin ylpeys, sanan-, kokous- ja tieteen vapaus — ne ovat maahan poljetut jäljettömästi kadonneet. Painosta saadaan julaista vain mitä kenraalit sallivat. Lehdet mitkä eivät tahdo tanssia hallituksen pillin mukaan, kuristetaan. Yleinen mielipide on poljettu yleisesikunnan polkemaksi portoksi. Tieteen on ulvottava tykkien tahtiin ja tähdättävä kiväärinluotien suuntaan. Professori Nikolai, tunnettu tiedemies, on pakotettu karkaamaan, kun on rohjennut tehdä kainoja muistutuksia sodan Molokkia vastaan. Muuan pappi, joka uskalsi muistuttaa, että Jesus Kristus, jonka nimessä hän opetti, on saarnannut rakkauden oppia, suljettiin pois kirkosta, jossa vain ne saavat saarnata, jotka ylistävät »sotajoukkojen jumalaa», samaan aikaan kun miljoonat uskovaiset huokaavat: »olisiko tämä ihmisteurastus mahdollinen, jos jumalaa olisi olemassa?»

Imperialistinen orjuus on oleva ikuinen.

Se perustuslaki, jonka kapitalismi on kaikissa maissa antanut kansanjoukoille, on täydellisen orjuutuksen perustuslaki. Suurpääoma ei enää tyytynyt juomaan työväen hikeä ja virtoinaan vuo-dattamaan sen verta. Se teki köyhälistön orjaksi. Kas siinä kaikkien kapitalististen maiden perustuslaki. Jotkut lohduttivat sillä, että se häviää, niin pian kuin sota saadaan loppuun: silloin toki hallitukset hellittävät ja on niiden annettava »entiset vapaudet» kansoille. Tämä toive, päästä taas entisiin vapauksiin — joiden vallitessa työväki, sivumennen sanoen, näki nälkää, ja joista maailmansota luonnonvälttämättömyydellä syntyikin — tämä sellaisten olo-

jen unelma, joissa vasikka onnellisena syö apilasta tietämättä, että se huomenna viedään teuraspenkille, se on vain tuhmien toive. Ei ole enää eilisiin oloihin pääsyä. Tämä sota on vuosikausiksi hävittänyt maan, ei ole leipää eikä raaka-aineita. Jos kapitalistinen valtio jää voimaan, ei se voi sallia, että kukin kapitalisti omin päin tekee kauppaa ja järjestää tuotantoa. Kapitalististen hallitusten on pakko hankkia raaka-aineita yhteisesti ja jakaa niitä tehtaille, siten pyrkien luomaan jonkinlaista järjestystä, niin etteivät kovin pahat pulat ajaisi nälkäisiä joukkoja kadulle. Ja niinkuin kapitalistiset hallitukset tulevat jakamaan tehtaille puuvillaa ja kivihiiltä, niin ne myös niille tahtovat antaa työväen käsistä ja jaloista kytkettyä. Työväen tehtaaseen kytkeminen jää vakinaiseksi järjestelmäksi, jos kapitalistiset pysyvät vallassa. Ja kuten tehtailija tulee olemaan pakotettu tietystä raaka-aineiden määrästä tuottamaan tietyn määrän raaka-aineita, niin tulee työläisen tuotteliaisuus rautaisilla säännöillä määräytyksi ja voi häntä, jos hän on heikko tai sairas eikä voi saada aikaan, mitä hänen herransa, kapitalistinen valtio, vaatii! — Tämä työväen orjuutus tulee rautaiseksi laiksi, uuden perustuslain perusteeksi, kuten se sodan aikana on säädetty ja sen jälkeen puetaan oikeudellisen järjestelmän asuun... Kapitalistisilla hallituksilla on vuorensuorat sotakustannukset edessään. Ne ovat sodan aikana ottaneet tehtailijoilta tavaroita ja antaneet niille papereita, jotka oikeuttavat niitä saamaan valtiolta veroja, s.o. työväen työn tuotteita. Sadat tuhannet kapitalistit tulevat vaatimaan miljardeja ilman mitään työtä. Ja tämä kansan vero porvariluokalleen on tehtaiden, kaivosten ja muiden työpaikkain työläisten hankittava. Näiden on käsillään luotava ne miljardit siitä hyvästä, että antoivat ajaa itsensä sotaan, ja on heidän luotava lisää miljardeja, joilla heidän herransa kapitalistit voivat valmistaa

uutta verilöylyä, kun päähänsä pistää, ja kun ovat hieman selvinneet tämän sodan säikäyksistä. Kun kapitalistinen valtio tulee asettamaan tällaiset vaatimukset työväelle, tulee se myös sitä varten ne kahlehtimaan koneisiin, niin ettei niille jää vapaan hengähdykseen tilaa. Eikä orjille anneta sanan- eikä painovapautta, ei kokoontumisvapautta. Sen sijaan voivat saada oikeuden piiskuriensa johdolla tulla herrojensa kasvojen eteen kiittämään heitä kaikesta hyvästä. Ne piiskurit — ne ovat sosialistiset Judakset ja kenties sallii kapitaali niiden sodan jälkeenkin kuohituilla lehdillä esittää »työväenlehdistön» ilvettä sekä aika ajoin pitää suukopua parlamentissa, niin etteivät edes eräät työläiset hoksaisi olevansa orjia. Mutta jos köyhälistö jättää kapitalistit valtaan, niin ei sille jää edes sellaisia vapauden rippeitä kuin sillä oli sodan edellä.

Venäjän köyhälistö on karistanut kahleensa.

Venäjän köyhälistö on ensimmäisenä ymmärtänyt, että se voi lähteä sodasta vain joko orjana tai vapaana kansalaisena. Orjana, jos jättää porvarit peräsimen, jos sallii niiden edelleen tuhota kansan voimia sotaan, jos sallii niiden sodan jälkeen heittää kaikki sen kustannukset kansan hartioille, tai vapaana, jos itsensä vapauttaa, murskaa pääoman herruuden ja luo oman valtansa. Venäjän köyhälistö on valinnut vapauden. Se ei tyytynyt siihen, että ajoi tsaarin joukkoineen helvettiin, vaan iski myös maahan kapitalistit, jotka yrittivät kaapata käsiinsä vallan, sekä perusti niiden tilalle työtä tekevän kansan vallan. Tsaarinvallan, kapitalistisen tasavallan sijaan loi proletariaatti Neuvosto-Tasavallan, s.o. tasavallan, jossa valtion ja yhteiskunnan asioita järjestävät ja johtavat työväen, sotilaiden ja köyhempien talonpoikain neuvostot.

Mitä on neuvostotasavalta? Sen selvit-

tää perustuslaki, joka ei ole oppineiden ja agitaattorien keinotekoisesti laatima, vaan joka tulkitsee sitä, mikä on, mikä on syntynyt, kehittynyt vallankumouksen tuleessa, kansalaissodan valinkauhassa. Tämä perustuslaki määrää, että kaikki tehtaast, että koko maaperä, että kaivokset ovat työtä tekevän kansan. Kapitalistinen sanomalehdistö kirkuu: varkaita, bolshevikirosvoja! Se itkee verisiä kyyneleitä sen johdosta, että miljoonamiehet, joilta on omaisuus otettu, nyt näkevät nälkää. Jokainen Euroopan työläinen tietää, että kapitalistit eivät ole koonneet omaisuuttaan omalla työllään, sillä kukaan yksilö ei omalla työllään voi tunkeutua satojen metrien syvyyteen sieltä, maan uumenista, malmeja ja kivihiiltä hakemaan. Jokainen työläinen tietää, että kukaan yksilö ei kykene kättensä työllä luomaan tuhanten ja jälleen tuhanten hehtaarien maalueiden tuotteita. Kapitalistinen omaisuus on syntynyt riistämällä työtä tekevää kansaa, ja kun Venäjän työläiset nyt ovat toimessa antaakseen tämän omaisuuden takaisin kansalle, niin tekevät ne vain teon, joka vastaa sekä kansan etua että historiallista edistystä.

Venäjä on niin sodan murjoma, että kansanjoukot eivät voineet elättää loisia, jos eivät itse halunneet nälkään nääntyä. Eikä niiden tarvinnutkaan. Mutta vain ottamalla käsiinsä kaikki maan tuotantovoimat, vain panemalla toimeen tarkan tieteellisen tuotantosuunnitelman, vain tuottamalla välttämätöntä, vain kaikkien työnteolla kenenkään elämättä toisten työstä, vain siten voi Venäjän kansakestää sodan seuraukset. Kapitaali on Venäjällä, kuten koko maailmassa, vain ajatellut riistoa, vain liikevoittoa, eikä vielä kukaan muuta ajattele. Kapitaalisen vallan tuhoaminen Venäjällä merkitsee tien aukaisemista sellaiselle talousjärjestelmälle, joka yksin voi kohottaa täyteen toimeen kansan voimat, ja kertakaikkiaan pelastaa sen nälästä, puutteesta ja uusista sodista.

Porvaristoa on otettava niskasta kiinni.

Ei kommuni historian mukaan ole luokka, joka eli humussa ja sumussa, jolla oli valta kansan sielun ja ruumiin yli, joka vallitsi maan aatteita, ei koskaan ole sellainen luokka vapaaehtoisesti luopunut etuoikeuksistaan, loistavasta elämästään. Venäjän työläisten täytyi iskeä se maahan loka kuun vallankumouksella. Mutta vallitsevaa luokkaa ei yhdellä iskulla voiteta; eikä yhdellä iskulla luoda kapitalismin runtelemaan maahan sosialistista järjestystä, joka perustuu vapaaseen kuriin, yhteisten etujen tietoisuuteen, yhteisten velvollisuuksien ja oikeuksien tuntoon. Venäjän työväen vallankumous on ottanut kapitalisteilta tehtaast ja pankit, tilanherroilta maat ja mannut, mutta ei se voinut yhdellä kertaa ottaa kapitalisteilta pois kaikkia rahavaroja, kaikkia kalleuksia, joita ne olivat piilottaneet tuhansiin kätköihinsä. Niinpä on Venäjän kapitalisteilla vielä miljardeja, joita ne käyttävät palkatakseen upseereja, joilla ei enää ole tilaisuutta rääkätä sotamiehiä, perustamaan vastavallankumouksellisia järjestöjä, ja kiihottaakseen pikkuporvareita, jotka eivät käsitä, että työväen vallan vahvistuessa heidänkin kahleensa kirpoaisivat. Venäläinen pääoma ei vielä ole heittänyt toivoa, että sen ulkomaiset luokkaveljet tulevat apuun. Kun venäläiset porvarit lukevat, kuinka Saksan ja Itävallan sanomalehdistö säälii Venäjän sorrettuja kapitalistiparkain kohtaloa, niin toivovat he, että ne lähettävät Hindenburginsa vapauttamaan heidät työväen ikeestä. Eivätkä olekaan erehtyneet. Ukrainassa ja Suomessa, Virossa ja Liivinmaalla on Saksan kapitaali sokeiden saksalaisten sotilaiden käsillä sinne palauttanut suurporvarien ja tilanherrain vallan. Miksikä heittäisivät venäläiset kapitalistit toivon, että he ilmestyvät Pietariin ja Moskovaankin heidän avukseen? Ja kun venäläiset kapitalistit saavat kuulla ranskalaisten lehtien

raivon sen johdosta, että Venäjän kansa ei aiokaan maksaa tsaarivallan velkoja, joita se on verellään suorittanut neljän vuoden ajan, niin miksipä he lakkaisivat toivomasta, että ranskalais-englantilaiset saapuvat venäläisille kapitalisteille antamasa avun ohella karhuamaan korkojansakin? Eivätkä ne ole turhaan tätä apua odottaneetkaan. Ranskalaisia, englantilaisia ja amerikkalaisia joukkoja onkin sitä varten jo Venäjän alueella. Ne taistelevat Venäjän työväenluokan valtaa vastaan ja koettavat kukistaa Venäjän työväen hallituksen. Venäjän työläisten täytyy nykyisin vuodattaa vertaan taistellen länsivaltain pääoman palkkalaisia, tsekki-slovakkeja vastaan, jotka jokapaikassa mihin tulevat tuhoavat työväen järjestöt ja ripustavat työväen johtajat hirsipuuhun.

Venäjän porvaristo ei ole luopunut omaisuudestaan eikä etuoikeuksistaan. Se ei ole taipunut Venäjän työväen, sotilaiden ja talonpoikain tahtoon, joka on ilmaistu v:n 1917 marraskuun kongressin päätöksellä, että Venäjä on oleva työtätekevien valtakunta, jota työväki itse johtaa. Se nousi ensimmäisistä päivistä alkaen ase kädessä työväen Venäjää vastaan lähettämällä Kerenskin ja Krasnovin Pietaria vastaan. Se on palkannut kenraali Kornilovin joukot, kasakkapäällikkö Kaledinin sotniat, se on lähettänyt liikkeelle tsaarin vanhan koiran, kenraali Aleksejevin sekä kenraali Krasnovin, jolle Pietarin työläiset hyvänahkaisuudessaan lahjoittivat hengen, kun hän Tsarskoje-Selossa voitettuna antoi kunniasanansa, ettei enää nosta kättään Venäjän työväkeä vastaan. Se nyt Ukrainassa järjestää saksalaisten pistinten turvin uusia vihollisjoukkoja, joiden määrä on eristää Venäjän työläiset Donin ja Kubanin alueen leivästä. Se järjestää englantilaisten, ranskalaisten ja tsekki-slovakkilaisten pistinten turvin vastavallankumouksellisia sotaretkiä. Se lähettää lahjottuja murhaajia murhaamaan Venäjän työväenluokan johtajia. Niinpä sanoo Venäjän työväenluokan

tahto Neuvosto-tasavallan perustuslaissa: ei jätetä aseita niitten käsiin, jotka voisivat nostaa ne Työväen-Tasavallan suurta työtä vastaan. Ne aseet, jotka Venäjän kansa on luonut, niiden on palveltava Punaista Armeijaa, armeijaa joka taistelee työväenluokan vapautukseksi. Mutta aseita, joilla voidaan iskeä kansaa, eivät ole vain tykit eikä kiväärit, vaan myös painovapaus, kokous- ja yhdistymisvapaus; niitäkin voidaan käyttää aseina työväkeä vastaan. Ja siksi päättää työväenluokan tahto, ei mitään vapauksia vastavallankumouksellisille järjestöille käytettäväksi agitatsioniin ja kapinoihin työväenhallitusta vastaan; ei mitään vapauksia porvariston kätyrien kansan pimittämistyölle — porvarislehdille. Ja kaikki kaupunkien suuret salit työväelle ja sen järjestöille, jotta ne, joilta porvaristo sulki tieteen tien, jotta ne, jotka tähän saakka ovat eläneet varjossa, saavat täyden tilaisuuden kehittää itseään, koota voimiaan, neuvotella asioistaan! Myös siirretään kaikki kirjapainot ja paperivarastot työväen lehdille, jotta kaukaisimpiin kyliin asti kulkisi hyvä sanoma, että loppuva on puute, riisto ja orjuus.

Työväenluokan vihollisen kanssa ei jaaritella — se isketään maahan.

Mutta eivätpä edellämainituin keinoin ole vielä murretut kaikki aseet, joilla vastavallankumous voisi yrittää sekottaa kansaa ja kylvää epäluottamusta omiin voimiin. Jos Venäjän vallankumous olisi kutsunut kokoon parlamentin, jossa porvaristonkin edustajilla olisi mahdollisuus hämätä kansan mieliä lörpötelyillään, niin kävisi vastavallankumouksellisten paino- ja yhdistymisvapauden lakkautus tehottomaksi. — Siksi selittääkin Venäjän työväen-tasaval-

lan perustuslaki, että työväen ja talonpoikain neuvostoissa on paikka vain niillä, jotka haluavat laskea perusteet työkansan Venäjälle. Pois neuvostoista vastavallankumouksellisen porvariston edustajat, ne jotka nostavat aseet työväenluokkaa vastaan, jotka Venäjän työväkeä vastaan ovat liittoutuneet Ranskan, Englannin tai Saksan kapitalistien kanssa! Niiden kanssa ei keskustella, vaan taistellaan aseilla elämän ja kuoleman taistelua! Eipä sitä vastavallankumouksellisia parlamenttaarisella suunsoitolla kukisteta. Mutta kun ne luopuvat yrittämästä kiskoa maita pois talonpojilta ja tehtaita työväeltä, niin, kun porvarit menevät työläisiksi työhön, kun tilanherrat ryhtyvät veljellisesti maatyöväen kanssa maata muokkaamaan, niin vain silloin pääsevät he jäseniksi Venäjän suureen työväen perheeseen — ei ennen.

Sosialismin petturit työväenvaltaa vastustamassa.

Venäjän työväen väkivaltahallitusta vastaan eivät sanomalehdissään ulvo vain kapitalistit, jotka pelkäävät, että Europan työläiset voisivat seurata venäläisten tovereittensa esimerkkiä ja sielläkin lopettaa kapitalistien vallan, vaan myös niinkutsutut sosialipatriotit: Scheidemannit, Renaudelit, Bissolatit, Viktor Adlerit, Rennerit, Hendersonit ja Gompersit. Nekin ovat syvästi loukkaantuneet sen johdosta, että Venäjän työläiset ovat rautaisella kädellä iskeneet maahan vihollisensa eivätkä salli niiden nostaa päätään.

Mutta sosialismin petturit, kapitalististen hallitusten lakeijat eivät uskalla avoimesti panna vastalausestaan kapitalistien sortamista vastaan. He tietävät, että saksalaiset, ranskalaiset, englantilaiset ja italialaiset työläiset, joista porvaristo tässä sodassa on veriin asti kiduttanut, vain jännityksellä odottavat päivää, jolloin voivat oman porvaristonsa

kanssa suorittaa tilinsä kaikesta hädästä ja kurjuudesta, ruumiskasoista ja kyynelemeristä. He tietävät, että Europan työläiset eivät ole riistäjiään tilille vetämättä siitä syystä, että niitä rakastaisivat ja että pitäisivät veristä tilintekoa vääränä, vaan siksi että eivät tunne voimiaan ja pitävät kapitalistisia rosvojoukkioita liian voimakaina. Sen takia nuo Europan sosialipatriottiset johtajat syyttävätkin meitä tekosyillä sellaisilla, kuin että me muka vainoamme sosialisteja ja poljemme kansanvaltaa. Ne »sosialistit», joita me vainoamme (ikävä kyllä olemme tehneet sitä toistaiseksi liian vähässä määrässä) ovat Kerenski ja Tshernov, jotka Venäjän porvariston ja Pariisin sekä Lontoon pörssin palveluksessa ollen halusivat edelleen vuodattaa Venäjän kansan verta kapitalistisessa sodassa; jotka vallassa ollessaan sortivat työväenlehtiä ja heittivät työväen edustajia vankilaan; jotka nyt kun työläisnyrkkit ovat karkottaneet heidät hallituksesta, liittyvät omiin ja ulkomaisiin kapitalisteihin, iskeäkseen maahan työväen hallituksen. Me vainoamme menshevikkejä, noita myös-sosialisteja, jotka ollessaan porvariston rinnalla hallituksessa estivät työläisiä tekemästä lakkoja, jottei häiriintyisi kapitalistinen voitonkiskonta eikä imperialistiselle sodalle tuotettaisi vauriota; mutta jotka nyt, kun tehtaas ja valtiovalta ovat työväen käsissä, koettavat kiihottaa työväkeä, milloin vihollisten saartama työväen hallitus ei voi hankkia riittävästi leipää. Niin, me vainoamme heitä siksi, että ovat susia lammasmaatteissa; ja me olemme varmat siitä, että Europan työläiset tulevat, kun kumouksen tekevät, meidän kokemuksemme perusteella voitonpäivänään heittämään kapitalismin edustajien mukana vankilaan Scheidemannit ja Legienit, Adlerit ja Rennerit, Renaudelit ja Jonhaus'it, Hendersonit ja Gompersit, Bissolatit kuten Mussolinitkin. Me olemme vakuutetut siitä, että Europan työläiset eivät enää

tule olemaan niin tyhmit kuin me olimme, eivätkä kunnioita heitä heidän entisten ansioidensa perusteella, vaan sanovat heille: »Te roikutte kovin tiukasti kiini kapitalistisissa hallituksissa, teidän sopii roikkua niiden mukana.»

Neuvostot — työväenluokan hallitusmuoto.

Paljon siitä, mitä Neuvosto-Perustuslaki sisältää, on katoovaista, on kansalaissodan tuotetta, ylimenokauden toimenpiteitä, jolloin on rautaisella nyrkillä iskettävä vihollinen maahan. Mutta syvimmältä ytimeltään Neuvosto-Perustuslaki se uusi sana, jota kansainvälinen työväenliike viime 15 vuotena vaivalla ja tuskalla on etsinyt. Kaikkien maiden työläiset tunsivat vaistomaisesti, ettei parlamentti ole se muoto, jolla työväenluokka voi vapautuksensa suorittaa. He näkivät, että kun työväenluokka joukkoliikkeillä, kapinansuulla heittää porvariston kumoon, se ei voi kutsua kokoon porvareista puhdistettua tynkkäparlamenttia, jonka hallintoon se jättäisi tehtaiden ja maaperän käytön. Sellainen parlamentti ei kykenisi ottamaan käsiinsä tuotannon johdon suunnatonta työtä eri seuduilla ja keskuspaikoilla. Mitä Euroopan työväenliikkeen parhaiden edustajain päätökset eivät voineet keksiä, sen on Venäjän työväenluokan käytäntö, itsensä työväen taistelu löytänyt. Joka tehtaan työläiset ja joka kylän maalaisköyhälistö valitsevat edustajansa. Nuo kylän köyhälistön edustajat ovat sen kylän paikallisena valtiovaltana. Se ohjaa järjestyksenpitoa, järjestää terveydenhoitoa, — on yleensä paikkakunnan työväenjoukkojen tahdon poliittinen ilmaus. Samat edustajat johtavat paikkakunnan tai piirin talouselämää, ne arvioivat, mitkä tehtaat ovat elinkykyiset, ne ottavat selville paikalliset tarpeet. Paikallisneuvostojen edustajista muodostuvat työväen piirineuvostot, kuten vihdoin neuvostojen toimeenpaneva keskuskomitea. Työväenpiir-

ja keskusneuvostot johtavat yleisiä asioita. Vähintään kuuden kuukauden kuluttua lyhyihin istuntoihin kokoontuva edustajakokous on siten alituisen kosketuksissa työväenjoukkojen kanssa; se määrää tärkeimpäin asioiden hoidon perusteet. Sen asettama Kansankomisarien Neuvosto järjestyttää eri komisariaattien valmistamien lakien kautta uudet esilletulevat asiat näiden periaatteiden mukaan. Se julistaa noiden komisariaattien ehdotukset maan yleiseksi laeiksi. Neuvostojen Toimeenpanevan Keskuskomitean, niiden yleisen edustajakokouksen tahdon valvojan on ne lait vahvistettava. Kun ne on vahvistettu, panevat paikalliset neuvostot ne voimiansa mukaan täytäntöön, jolloin paikallisia piirineuvostolla on tilaisuus sovelluttaa nämä yleiset säännöt paikkakunnan oloihin. Kansankomisari n neuvostohallituksen jäsenet ovat samalla myös maan kaikkien Neuvostojen Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean jäseniä. Sen kaikki jäsenet työskentelevät hallinnollisissa viroissa, komisariaateissa tai matkustelevat toimiasioissa eri osissa maata auttaen asioita tolalleen, missä paikallisia voimia on vähän. Neuvostotasavallan pikkuporvarilliset vastustajat pilkkaavat, että se on virkamiestasavalta. Nuo tyhmeliinit eivät käsitä, että virkavallan vaara on siinä, missä kansalla ei ole mahdollisuutta joka päivä puuttua politiikkaan, missä virkamiehillä on tilaisuus eristäytyä kansasta. Mutta missä hallitus voidaan vaihtaa kuuden kuukauden kuluttua kokoontuvan edustaja kokouksen yksinkertaisella päätöksellä, missä Neuvostojen Toimeenpaneva komitea voidaan ainakin kuuden kuukauden kuluttua tykkänään uusia, missä työläisillä on aikaa ja tilaisuus itse tarttua valtion ja yhteiskunnan asioihin, missä vain työläisillä ja köyhemmällä talonpoikaista väestöllä on aseet käsissään, siellä ei

ole erotusta työläisten ja virkamiesten, s.o. toimitsijain välillä, siellä on tie avattu työväenjoukkojen kaikkinaisen hallituksestaan riippuvaisuuden lopettamiselle. Ensi kerran ihmiskunnan uudemman kehityksen historiassa tulee hallitus todella joukkojen valtuutetuksi ja katoaa työväen joukkojen sortaminen hallituksen voimalla.

Teidän vuoronne on nyt, te keski- ja länsi-Europan työläiset.

Työväenhallitus on nyt, jolloin porvaristo ei vielä ole lopullisesti masennettu, se elin, joka samaan aikaan johtaa työväen taistelua porvaristoa vastaan ja laskee uuden elämän perusteita. Kansalaissota keskeyttää usein sen luovan työn, mutta samaan aikaan luo se työväestöön rautaisen voitontahdon ja synnyttää ne henkiset voimat, jotka tulevaisuudessa auttavat sitä todella itsenäisesti elämänsä järjestämään. Venäjän kansanjoukkojen alhainen sivistysaste, liikennevälineiden vaillinaisuus, kansan teknillisen kehityksen puutteellisuus, kaikki tämä vaikeuttaa tavattomasti Neuvostohallituksen työtä. Europan työläisille on tämä oleva helpompi kuin venäläisille tovereille, kun vain kerran päättävät nousta suureen taisteluun riistäjiään vastaan. Niiden päätös kypsyy vain hitaammin, epäröiden, koska niiden vihollinen — Saksan, Ranskan, Englannin ja Amerikan kapitalistit — on paljoa paremmin järjestynyt ja paljon vaikeammin masennettavissa kuin olivat Venäjän kapitalistit. Mutta lopulta on Europan työläisten, tahtovat tai eivät, noustava taisteluun. Niiden täytyy se tehdä, jos eivät tahdo menehtyä kaikkien maanosien tappotantereilla, jos eivät halua alistua pysyvään orjuuteen, asemaan, jossa eivät edes saa kyllikseen syödä, kuten saivat vanhan ajan orjat.

Yhä kestää sota eikä sen loppua näy, yhä

suuremmaksi käy pääoman valta, yhä hirveämmäksi kapitalistien harjottama riisto. Jos eivät Europan tehtaiden työläiset, jos eivät työläis-sotilaat rintamalla kyllin ajoissa nouse lopettamaan pääoman veristä herruutta, niin on niillä edessään vain yksi tie: heitä niitetään miljoonittain taistelukentillä ja heidän tilalleen tehtaisiin tulevat kiinalaiset, jotka vielä pitkän aikaa mutisematta sietävät pääoman iestä. Olemme vakuutetut siitä, etteivät Europan työläiset eikä rintaman soturit salli asiain kehittyä niin pitkälle. Jo kohoa kuuhunta joka päivä voimakkaammaksi armeijoissa, kuten kaupungeissakin. Itävallassa ja Italiassa on valtion hajallemeno jo saavuttanut sellaisen asteen, että voidaan joka päivä odottaa vallankumouksen puhkeamista niissä maissa. Jos on Venäjän köyhälistö iskenyt ensimmäisen loven imperialismiin rintamaan, niin iskevät Itävallan ja Italian köyhälistöt toisen sekä kolmannen. Nyt lähettävät Ranskan ja Englannin liittoutuneet kapitalistit joukkonsa Venäjälle sen vallankumousta kukistamaan ja valjastamaan Venäjän työläiset ja talonpojat taas sotavaunujensa eteen; huomenna täytyy Saksan valtaherrain lähettää joukkoja Itävaltaan ja Ranskan Italiaan estämään niiden maiden kansanjoukkoja riistämästä surmansilmukkaa kaulastaan. Imperialististen leirien rintamain tilalle alkaa muodostua vallankumouksen ja vastavallankumouksen rintama. Tänä viikollisten ympäröimä Venäjä on huomenna oleva vallankumoukseen nousevain kansojen johtaja ja pää: ja niinkuin Venäjän köyhälistö on mailman köyhälistön esitaistelija, niin on myös Venäjän Neuvostovallan Perustuslaki tuleva Europan köyhälistön lipuksi. Yhä suositummaksi on Europan kansanjoukkojen keskuudessa tullut tunnussana: Työväen ja Sotilasneuvostoja! Sosialipatriotit näkevät sen ja saattavat väärentää tuon tunnussanan kehottamalla, kuten helmikuun

lakoissa Wienissä, työväkeä valitsemaan neuvostoja, jotka harkitsisivat tehdasasioita ja tyytyisivät olemaan heidän petturipolitiikkansa viikunanlehtenä, jotta he, sosialipatriotit, kun haluavat tuollaisen suurlakon masentaa, voisivat tehdä sen työväen edustajain neuvoston varjolla. Europan työväki ei tule lankeamaan siihen ansaan. Venäjällä eivät neuvostot ole kumousta tehneet, vaan kumouksessa ovat ne syntyneet.

Länsi-Europassa voidaan nyt perustaa vain laittomia salajärjestöjä, jotka ohjailevat työväen ja sotilaiden yhä kasvavaa liikettä, päättäväsyydellä työntävät eteenpäin työväkeä sen taistelussa sekä auttavat sitä saamaan täydet tiedot kehityksen kuluista ja käsittämään, että tätä veriin tahrattua järjestelmää ei voida uudistaa eikä parantaa, se on tuhotava. Vain vallankumouksellisten joukkoliikkeiden virrassa, vain kapitalististen valtioiden perusteita myllistelevän vallankumouksen kuohuista voivat työväenneuvostot kohota taistelujärjestöinä porvaristoa vastaan siitä sitten muuttuakseen työväen vallan välineiksi. Missä työläiset nousevat taisteluun, siellä on niiden, joka paikkakunnalla, joka tehtaassa, järjestäydyttävä neuvostoihin. Näiden työväen neuvostojen on jo alun alkaen hyljättävä kaikenlainen kompromissaus sosialismin petturien kanssa; niiden on alun alkaen edustettava vain sitä työväestöä, joka tahtoo kukistaa kapitalismin. Se mikä Venäjän vallankumouksessa vasta muutamain kuukausien kuluttua selvisi työväelle, se ettei työväen neuvostossa ole paikkaa sosialismin pettureille, se on Europan työväen edeltäkäs tiedettävä. Vain sen jälkeen kun ovat rikkoneet välinsä sosialismin petturien kanssa, voivat työläiset lähteä täydellä todella taistelemaan tunnuslauseenaan: »Alas kapitalistinen hallitus», »Alas Hohenzollerit», »Alas Habsburgit ja Savojilaiset», Alas Ranskan saalistajapolitiikkojen kopla»,

»Pois Englannin kuningas lakeijoinen», »Alas porvarilliset parlamentit», »Eläköön työväenneuvostojen hallitus koko Europassa!»

Vain tällä tunnussanalla on käytävä taisteluun eikä millään muulla. Ne puoskarit, jotka haluavat houkutella työväkeä taisteluun porvarisvaltioiden kansanvaltaistuttamisen sekä musta-keltaisen kurjuuden puhdistamisen ja salaisen diplomatian poistamisen puolesta; ne kyllä tietävät, miksi tunkevat Europan työväelle turhaa jaaritustaan. Kuitenkin puoskarien täytyy tietää, että mailmansodan kurjuutta, sen kauheita seurauksia ei voida muutoin poistaa kuin iskemällä kirves pahan juuriin — pääoman valtaan, kapitalistiseen omaisuuteen. Vain silloin kun keski- ja länsi-Europan maiden työläiset ottavat päämääräkseen kapitalististen hallitusten kukistamisen ja kirjoittavat lippuunsa, että valta on otettava työväen käsiin, työväen ja sotilaiden neuvostojen käsiin; vain silloin kun he jo alun alkaen liittoutuvat taisteluun tämän tunnussanan puolesta ja katsomatta oikealle tai vasemmalle marssivat tätä päämäärää kohti, silloin säästyvät he paljoista pettymyksistä ja paljoista katkerista kokemuksista, silloin välttävät he kapitalistien juonet että myös ne paljoa vaarallisemmat ansat, joita virittelevät omassa leirissä olevat viholliset — sosialipatriotit, jotka tahtovat tunkea heille erilaisia tunnuslauseitaan syrjäyttääkseen heidät pois suoralta taistelutieltä.

Venäjän Neuvosto-tasavallan perustuslaki on herättänyt suurta mielenkiintoa Europan työväenjoukkojen keskuudessa. Me esitämme täten sen heille. — Mutta eipä riitä se, että he sen tuntevat, vaan on heidän se toteutettava omissa maisaansa. Niin kauan kuin ei tätä ole tehty, niin kauan kuin Europan s. o. Saksan, Itävallan, Ranskan, Englannin ja Italian, sekä Pohjois-Amerikan työläiset eivät ole taistelleet sitä voimaan, niin kauan on se Venäjälläkin uhattuna. Venäjän työläiset eivät käy

lepäämään laakereillaan — ase kädessä taistellen puolustavat he perustuslakiaan, odottaen hetkeä, jolloin Europan työväenluokan voitto on tuhoova venäläisten kuten kaikkien muidenkin kapitalistien toiveet saada vielä kerran marssittaa Europan työläiset sotaan kapitalististen etujen puolesta.

Europan ja Amerikan työläiset: Venäjän Työväen Neuvostotasavallan perustuslaki olkoon se lippu, joka teidät vie voittoon!

Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan

Perustuslaki.

Hyväksytty Yleisvenäläisen Neuvostojen Edustajakokouksen istunnossa 10 päivänä heinäkuuta 1918.

Kolmannen Yleisvenäläisen Neuvostojen Edustajakokouksen tammikuulla 1918 vahvistama julistus työtekevän ja riistetyn kansan oikeuksista, yhdessä viidennen Edustajakokouksen vahvistaman Neuvostotasavallan perustuslain kanssa, muodostaa Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan yhtenäisen perustuslain.

Tämä perustuslaki astuu voimaan siitä hetkestä, kun se on julkaistu lopullisessa muodossa »Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean Tiedonannoissa». Neuvostovallan kaikkien paikallisten elinten on se julkaistava, ja on se asetettava julki kaikissa Neuvostojen laitoksissa näkyvälle paikalle. (Perustuslaki on julkaistu »Tiedonantojen» N:ossa 151 heinäkuun 19 päivänä 1918 Moskovassa).

Viides Edustajakokous jättää Kansan Valistusasiain Kansankomisariaatille tehtäväksi voimaansaattaa eroituksetta Venäjän Tasavallan kaikissa kouluissa ja oppilaitoksissa nykyisen perustuslain peruskohtien oppimisen sekä myöskin niiden selittämisen ja tulkitsemisen.

Ensimmäinen osa.

Työtekevän ja riistetyn kansan oikeuksien julistus.

Ensimmäinen luku.

1. Venäjä julistetaan Työläisten, Sotilaiden ja Talonpoikain Edustajien Neuvostojen tasavallaksi.

Kaikki valta keskustassa ja paikkakunnilla kuuluu näille Neuvostoille.

2. Venäjän Neuvostotasavalta rakentuu vapaiden kansojen vapaan yhtymisen perustalle ja muodostaa kansallisten Neuvostotasavaltojen liiton.

Toinen luku.

3. Asettaen päätehtäväkseen hävittää ihmisen kaikkinaisen riistäminen toisen ihmisen kautta, poistaa täydellisesti yhteiskunnan jakautuminen luokkiin, kukistaa säälimättömästi riistäjät, luoda sosialistinen yhteiskuntajärjestys ja tunnustaa sosialismin voitto kaikissa maissa, Työläisten, Sotilaiden ja Talonpoikien Edustajain kolmas Yleisvenäläinen Edustajakokous päättää edelleen:

a) Maan yhteiskunnan haltuun ottamisen toteuttamiseksi yksityisomistus lakkautetaan ja koko maanomaisuus julistetaan yleiskansalliseksi omaisuudeksi ja luovutetaan se työtätekeville ilman mitään korvausta yhääläisen maan käytön perusteilla.

b) Kaikki metsät, kaivokset ja vedet, joilla on yleisvaltiollinen merkitys, samaten myös koko irtain ja kiinteä omaisuus, mallimaatilat ja maataloudelliset laitokset julistetaan kansallisomaisuudeksi.

c) Ensimmäisenä askeleena tehtaiden, tehdaslaitoksien, kaivosten, rautateiden ja muiden tuotanto- ja kuljetusvälineiden täydelliseen Työläisten ja Talonpoikien Neuvostovallan omaisuudeksi siirtymiseen vahvistetaan Neuvostolaki työväen kontrollista ja Korkeimmasta Kansantalousneuvostosta ollen päämääränä turvata työtätekevien valta riistäjiltä.

d) Ensimmäisenä iskuna kansainvälistä pankki- ja finanssipääomaa vastaan kolmas Neuvostojen Edustajakokous valmistaa Neuvostolain niiden lainojen mitättömäksi julistamisesta, jotka oli ottanut tsaarin, maanomistajien ja porvariston hallitus, julkilausuen sen vakaumuksen, että Neuvostovalta tätä tietä varmasti kulkee täydelliseen voittoon kansainvälisen työväen vallankumoustaistelussa pääoman iestä vastaan.

e) Vahvistetaan kaikkien pankkien siirtyminen työläis-talonpoikaisen valtion omaisuudeksi yhtenä työtätekevien joukkojen pääoman ikeestä vapauttamisen ehtona.

f) Ollen tarkoituksena hävittää yhteiskunnan loiskerrokset ja järjestää talous saatetaan voimaan yleinen työvelvollisuus.

g) Täydellisesti turvatakseen kaiken vallan työtätekeville joukoille sen etujen nimessä sekä poistaakseen jokaisen mahdollisuuden palauttaa jälleen riistäjien valtaa julkaistaan asetukset työtätekevien asestaamisesta, työläisten ja talonpoikien sosialistisen punaisen armeijan muodostamisesta sekä omistavien luokkien täydellisestä aseistariisumisesta.

Kolmas luku.

4) Tuoden julki järkähtämättömän päätöksensä vapauttaa ihmiskunta finanssipääoman ja imperialismin kahleista, jotka ovat valaneet maan verellä nykyisessä, mitä rikollisimmassa sodassa, kolmas Neuvostojen Edustajakokous täydelleen hyväksyy Neuvostovallan politiikan: salaisten sopimusten julkaisemisen, nykyisin keskenään sotaa käyvien armeijain työläisten ja talonpoikain kesken mitä laajimman veljeilyn järjestämisen ja sen toiminnan millä hyvänsä vallankumouksellisilla keinoilla työtätekevien kansanvaltainen rauha — rauha ilman valtauksia ja sotakorvauksia, kansojen vapaan itsemääräämisen perusteella saavuttaa.

5. Samassa tarkoituksessa kolmas Neuvostojen Edustajakokous katsoo välttämättömäksi porvarillisen sivistyksen raakamaisen politiikan täydellisen tuhoamisen, mikä luo harvoissa valikoiduissa kansakunnissa riistäjien hyvinvoinnin satamiljoonaisen työtätekevän väestön orjuuttamisen kustannuksella Aasiassa, siirtomaissa ja yleensä pienissä maissa.

6. Kolmas Neuvostojen Edustajakokous tervehtii Kansankomisarien Neuvoston politiikkaa, joka on ju-

listanut Suomen täydellisen riippumattomuuden, joka on aloittanut sotajoukkojen poisviennin Persiasta ja joka on julistanut Armeenian itsemääräämisoikeuden.

Neljäs luku.

7. Kolmas Työläisten, Sotilaiden ja Talonpoikien Edustajain Neuvostojen Edustajakokous edellyttää, että nykyisin köyhälistön ratkaisevan taistelun hetkellä sen riistäjiä vastaan riistäjillä ei voi olla yhtään paikkaa ainoassakaan vallan elimessä. Vallan tulee kuulua kokonaan ja poikkeuksetta työtätekeville joukoille ja niiden valtuuttamalle edustajistolle, Työläisten, Sotilaiden ja Talonpoikien Edustajien Neuvostoille.

8. Tämän yhteydessä pyrkien luomaan todella vapaata ja vapaaehtoista, mutta sitä täydellisempää ja kestävämpää Venäjän kaikkien kansojen työtätekevien luokkien liittoa, kolmas Neuvostojen Edustajakokous rajoittuu Venäjän Neuvostotasavaltion liiton pääperusteiden säätämiseen jättäen jokaisen kansan työläisten ja talonpoikien tehtäväksi päättää itsenäisesti omassa valtuutetussa Neuvostojen kokouksessaan: haluavatko he ja millä perusteilla ottaa osaa liittohallitukseen ja muihin liittoneuvostolaitoksiin.

Toinen osa.

Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan perustuslain yleiset perusteet.

Viides luku.

9. Venäjän Sosialistisen Neuvostotasavallan nykyiseen siirtymiskauteen nojautuvan perustuslain pääperuste on siinä, että aikaansaadaan kaupunki- ja maalaisköyhälistön sekä köyhimmän talonpoikaiston diktatuuri voimakkaan yleisvenäläisen neuvostovallan muodossa tarkoituksella täydellisesti kukistaa perva-

risto, hävittää ihmisen riistältä toisen hyväksi ja vaimentaa sosialismi, jolloin ei tule olemaan luokkakakoa eikä valtiovaltaa.

10. Venäjän Tasavalta on Venäjän kaikkien työtätekevien vapaa sosialistinen yhteiskunta. Kaikki valta Venäjän Sosialistisen Federatiivisen Neuvostotasavallan alueilla kuuluu maan koko työväestölle, yhdistyneenä kaupunkien ja maakylien Neuvostoihin.

11. Niiden alueiden neuvostot, jotka eroavat toisista alueista elämäntapojensa ja kansallisen kokoonpanonsa puolesta, voivat yhdistyä autonomiseksi alueliitoiksi, joiden samoin kuin yleensä kaikkien perustettavissa olevien alueyhtymien ylimpinä määrääjinä ovat Neuvostojen Alue-edustajakokoukset sekä niiden toimeenpanevat elimet.

Nämä autonomiset alueliitot yhtyvät liittoperusteella Venäjän Sosialistiseksi Federatiiviseksi Neuvostotasavallaksi.

12. Korkein valta Venäjän Sosialistisessa Neuvostoliittotasavallassa kuuluu Neuvostojen Yleisvenäläiselle Edustajakokoukselle ja kokouksien väliaikoina Yleisvenäläiselle Toimeenpanevalle Keskuskomitealle.

13. Työtätekevien todellisen omantunnonvapauden turvaamiseksi erotetaan kirkko valtiosta ja koulu kirkosta, mutta uskonnollisen ja uskonnonvastaisen aatteen levittämisen vapaus tunnustetaan kaikille kansalaisille.

14. Työtätekevien todellisen mielipiteittensä lausuntovapauden turvaamiseksi Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta tuhoaa sanomalehdistön riippuvaisuuden pääomasta ja jättää työväenluokan ja talonpoikaisköyhälistön käsiin kaikki teknilliset ja aineelliset välineet sanomalehtien, lentokirjasten, kirjojen ja kaikkien muiden painotuotteiden julkaisemista varten sekä takaa niiden vapaan levittämisen koko maassa.

15. Todellisen kokoontumisvapauden turvaamiseksi työtätekeville Venäjän Sosialistinen Neuvosto-

liittotasavalta, tunnustaen Neuvostotasavallan kansalaisille oikeuden vapaasti järjestää kokouksia, ulkomakokouksia, kulkueita, jne jättää työväenluokan ja talonpoikaisköyhälistön käytettäväksi kaikki kansankokousten järjestämiseen soveliaat huoneustot kalustoineen, valaistuksineen ja lämpöineen.

16. Todellisen yhdistymisvapauden turvaamiseksi työtätekeville Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta, voitettuaan omistavien luokkien taloudellisen ja valtiollisen vallan ja siten poistettuaan kaikki esteet, jotka tähän asti, porvarillisessa yhteiskunnassa ovat estäneet työläisiä ja talonpoikia käyttämästä hyväkseen järjestö- ja toimintavapautta, antaa työläisille ja köyhemmille talonpojille kaikellaista aineellista ja muunlaistakin apua samoin heidän yhdistyksilleen ja järjestöilleen.

17. Taatakseen työtätekeville todellisen tietämiseen pääsyn Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta asettaa tehtäväkseen hankkia työläisille ja köyhimmille talonpojille täydellisen ja kaikinpuolin maksuttoman sivistyksen.

18. Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta tunnustaa työvelvollisuuden tasavallan kaikkia kansalaisia sitovaksi ja julistaa tunnuslausetta: »Se, joka ei tee työtä, älköön myöskään syökö!»

19. Tarkoituksella kaikilla tavoin suojella suuren työläis- talonpoikaisen vallankumouksen saavutuksia Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta pitää kaikkien Tasavallan kansalaisten velvollisuutena sosialistisen isänmaan suojelemisen ja määrää yleisen asevelvollisuuden. Oikeus ja kunnia puolustaa vallankumousta ase kädessä jätetään vain työtätekeville; mutta työtätekemättömille annetaan suoritettavaksi toisia sotilastehtäviä.

20. Tunnustaen kaikkien kansojen työtätekevien solidaarisuuden Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta antaa kaikki venäläisten kansalaisten valtiolliset oikeudet ulkomaalaisille, jotka asuvat Venäjän Tasavallan alueella työtehtävissä ja kuuluvat työ-

väenluokkaan tai eivät käytä vierasta työtä, sekä talonpoikaistoon kuuluville ja myöntää paikallisille Neuvostoille oikeuden antaa tällaisille ulkomaalaisille ilman minkäänlaisia viivytteleviä muodollisuuksia Venäjän kansalaisoikeudet.

21. Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta myöntää turvapaikka-oikeuden kaikille ulkomaalaisille, jotka ovat joutuneet vainon alaisiksi valtiollisista ja uskonnollisista rikkomuksista.

22. Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta, tunnustaen yhtäläiset oikeudet kansalaisille riippumatta heidän rotu- ja kansallisuusalkuperästään, julistaa Tasavallan perustuslain kanssa ristiriidassa olevaksi kaikenlaisten etuoikeuksien tai etuisuuksien säätämisen tai suvaitsemisen tässä suhteessa, samaten kaikkien kansallisuuksien vähemmistöjen sortamisen tai niiden tasa-arvoisuuden rajoittamisen.

23. Edustaen työväenluokan etuja kokonaisuudessaan Venäjän Sosialistinen Neuvostoliittotasavalta riistää yksityisiltä henkilöiltä ja yksityisiltä ryhmiltä oikeudet, joita he käyttävät sosialistisen vallankumouksen etujen vahingoksi.

Kolmas osa.

Neuvostovallan rakenne.

A. Keskusvallan järjestäminen.

Kuudes luku.

Yleisvenäläisestä Työläisten, Talonpoikien, Kasakoiden ja Puna-armeijalaisten Edustajain Neuvostojen Edustajakokouksesta.

24. Yleisvenäläinen Neuvostojen Edustajakokous on korkeimpana valtana Venäjän Sosialistisessa Neuvostoliittotasavallassa.

25. Yleisvenäläinen Neuvostojen Edustajakokous

kokoonpannaan kaupunkien Neuvostojen edustajista, ollen perusteena: yksi edustaja 25,000 valitsijaa kohden, ja Neuvostojen kuvernementtikokousten edustajista: yksi edustaja 125,000 asukasta kohden.

Muistutus 1. Siltä varalta, ettei Neuvostojen Kuvernementtiedustajakokous ole Yleisvenäläisen Edustajakokouksen edellä, lähettävät edustajansa viimeksimainittuun suorastaan kihlakuntain (ujestien) edustajakokoukset.

Muistutus 2. Siinä tapauksessa, että Neuvostojen Aluekokous on välittömästi Yleisvenäläisen Edustajakokouksen edellä, voi Alueedustajakokous lähettää edustajat viimeksimainittuun.

26. Neuvostojen Yleisvenäläisen Edustajakokouksen kutsuu koolle Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea vähintään kaksi kertaa vuodessa.

27. Ylimääräisen Yleisvenäläisen Edustajakokouksen kutsuu koolle Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea omasta aloitteestaan tai paikallisten Neuvostojen vaatiessa, jos näillä paikkakunnilla on vähintään $\frac{1}{3}$ Tasavallan väestöstä.

28. Yleisvenäläinen Neuvostojen Edustajakokous valitsee Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean, jonka jäsenmäärä on korkeintaan 200 henkeä.

29. Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea kokonaisuudessaan on vastuunalainen Neuvostojen Yleisvenäläiselle Edustajakokoukselle.

30. Edustajakokouksien välisenä aikana Tasavallan korkeimpana valtana on Yleisvenäläinen Toimeenpaneva Keskuskomitea.

Seitsemäs luku.

Yleisvenäläisestä Toimeenpanevesta Keskuskomiteasta (Y. T. K.).

31. Y. T. K. on korkeimpana lakiasäätävänä, toimeenpanevana ja kontroleeraavana elimenä Venäjän Sosialistisessa Neuvostoliittotasavallassa.

32. Y. T. K. määrää kaikkien maan Neuvostovallan elinten toiminnan sekä työläis- ja talonpoikaishallituksen yleisen suunnan, yhdistää ja yhtenäistyttää lainsäädäntö- ja hallintotoimet sekä valvoo Neuvostoperustuslain, Neuvostojen Yleisvenäläisen Edustajakokouksen ja Neuvostovallan keskuselinten määräysten käytäntöön panoa.

33. Y. T. K. tarkastaa ja vahvistaa asetusehdotukset ja muut esitykset, joita Kansankomissarien Neuvosto tai erityiset virastot ehdottavat, ja julkaisee myös omia asetuksiaan ja määräyksiään.

34. Y. T. K. kutsuu koolle Neuvostojen Yleisvenäläisen Edustajakokouksen, jolle se esittää kertomuksen toiminnastaan ja selostukset yleisestä politiikasta ja erikoiskysymyksistä.

35. Y. T. K. muodostaa Kansankomissarien Neuvoston Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan asioiden yleistä hallintoa varten ja osastot (kansankomissariaatit) hallinnon erikoishaarojen johtamista varten.

36. Y. T. K:n jäsenet työskentelevät osastoissa (kansankomissariaateissa) tai suorittavat Y. T. K:n erikoisia tehtäviä.

Kahdeksas luku.

Kansankomissarien Neuvostosta.

37. Kansankomissarien Neuvostolle kuuluu Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan asioiden yleinen hallinto.

38. Toteuttaakseen nämä tehtävät Kansankomissarien Neuvosto julkaisee asetuksia, määräyksiä, ohjeita ja yleensä ryhtyy kaikkiin toimenpiteisiin, jotka ovat välttämättömät valtioelämän säännölliselle ja nopealle kululle.

39. Kaikista määräyksistään ja päätöksistään Kansankomissarien Neuvosto heti ilmoittaa Y. T. K:lle.

40. Y. T. K:lla on oikeus muuttaa tai peruuttaa

jokainen Kansankomissarien Neuvoston määräys tai päätös.

41. Kaikki Kansankomissarien Neuvoston määräykset ja päätökset, joilla on suuri yleisvaltiollinen merkitys, esitetään Y. T. K:n tarkastettaviksi ja vahvistettaviksi.

Muistutus. Toimenpiteet, jotka vaativat pikaista täytäntöönpanoa, voidaan välittömästi panna voimaan Kansankomissarien Neuvoston toimesta.

42. Kansankomissarien Neuvoston jäsenet ovat erikoisten kansankomissariaattien johdossa.

43. Kansankomissariaatteja muodostetaan 17, nimittäin:

- a) ulkoasiain;
- b) sota-asiain;
- c) meriasiain;
- d) sisäasiain;
- e) oikeus-;
- f) työ-;
- g) yhteiskunnallisen turvaamisen;
- h) kansanvalistus-;
- i) posti ja sähkölennätin-;
- j) kansallisuusasiain;
- k) raha-asiain;
- l) kululaitos-;
- m) maanviljelys-;
- n) kauppa- ja teollisuus-;
- o) elintarveasiain-;
- p) valtion kontrollin-;
- q) Ylin Talousneuvosto;
- r) terveydenhoito-.

44. Jokaisen Kansankomissarin ohella, hänen puheenjohtannollaan, muodostetaan neuvoskunta, jonka jäsenet vahvistaa Kansankomissarien Neuvosto.

45. Kansankomissarilla on oikeus yksinään tehdä päätöksiä kaikissa kysymyksissä, jotka kuuluvat komissariaatin hallinnon alaisuuteen. Erimielisyyden sattu-

essa neuvoskunnan ja Kansankomissarin jonkun päätöksen välillä neuvoskunta estämättä päätöksen täytäntöönpanoa voi valittaa siitä Kansankomissarien Neuvostoon tai Y. T. K:n Puhemiehistöön.

Sama valitusoikeus kuuluu myös neuvoskunnan yksityisille jäsenille.

46. Kansankomissarien Neuvosto on kokonaisuudessaan vastuunalainen Neuvostojen Yleisvenäläiselle Edustajakokoukselle ja Y. T. K:lle.

47. Kansankomissarit ja Kansankomissariaattien neuvoskunnat kokonaisuudessaan ovat vastuunalaiset Kansankomissarien Neuvostolle ja Y. T. K:lle.

48. Kansankomissarin nimi kuuluu yksinomaan Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan ylisä asioita hoitavalle, Kansankomissarien Neuvoston jäsenelle, eikä sitä voida antaa kellekään muille Neuvostovallan edustajille keskustassa eikä paikkakunnilla.

Y h d e k s ä s l u k u.

Neuvostojen Yleisvenäläisen Edustajakokouksen ja Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean hallinnan haaroista

49. Neuvostojen Yleisvenäläisen Edustajakokouksen ja Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean hallintaan kuuluvat kaikki yleisvaltiollista merkitystä omaavat kysymykset, kuten:

a) Venäjän Neuvostoliittotasavallan Perustuslain vahvistaminen, muuttaminen ja täydentäminen.

b) Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan koko sisä- ja ulkopolitiikan yleinen ohjaaminen.

c) Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan rajojen määrittäminen ja muuttaminen sekä samaten maa-alueiden tai niihin kuuluvien oikeuksien luovuttaminen.

d) Niiden alueellisten Neuvostoliittojen rajojen ja valtuuksien määrittäminen, jotka muodostavat Ve-

näjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan, sekä rii-
tojen ratkaiseminen niiden kesken.

e) Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan
yhteyteen Neuvostoliittotasavallan uusien jäsenien
vastaanottaminen ja sen eri osien Venäjän Liitosta
eroamisen tunnustaminen.

f) Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan
alueen yleinen hallinnollinen jakaminen ja alueyhty-
mien vahvistaminen.

g) Mitta-, paino- ja rahajärjestelmän määrääminen
ja vahvistaminen Venäjän Sosialistisen Neuvostoliitto-
tasavallan alueella.

h) Suhteet ulkovaltoihin sekä sodan julistaminen
ja rauhan solmiminen.

i) Lainojen, tulli- ja kauppasopimuksien sekä
samaten finanssisopimuksien solmiminen.

j) Koko kansantalouden ja sen eri haarojen yh-
teisen suunnitelman ja perusteiden määrääminen Ve-
näjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan alueella.

k) Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan
budjetin vahvistaminen.

l) Yleisvaltiota koskevien verojen ja maksujen
määrääminen.

m) Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan
sotavoimien järjestämisperusteiden määrääminen.

n) Yleisvaltiota koskeva lainsäädäntö, oikeusjär-
jestys ja oikeudenhoito, siviili- ja rikoslainsäädä-
ntö y.m.

o) Sekä Kansankomissarien Neuvoston yksityisten
jäsenten että myös koko Kansankomissarien Neuvos-
ton kokoonpanon määrääminen ja vaihtaminen sekä
myös Kansankomissarien Neuvoston Puheenjohtajan
määrääminen.

p) Yleisten määräysten julkaiseminen Venäjän
kansalaisoikeuksien saamisesta ja menettämisestä ja
ulkomaalaisten oikeuksista Tasavallan alueella.

q) Yleinen ja yksityinen armahdusoikeus.

50. Paitsi yllälueteltuja kysymyksiä Neuvostojen
Yleisvenäläisen Edustajakokouksen ja Yleisvenäläisen

Toimeenpanevan Keskuskomitean hallinnan alaisina
ovat kaikki kysymykset, joiden ne katsovat kuuluvan
päättäntövaltaansa.

51. Yleisvenäläisen Neuvostojen Edustajakokouk-
sen yksinomaiseen oikeuteen kuuluvat:

a) Neuvostoperustuslain pääperusteiden määrää-
minen, täydentäminen ja muuttaminen;

b) rauhansopimuksien tarkastaminen.

52. Kysymysten ratkaiseminen, jotka ovat mai-
nitut ensi pykälän kohdissa c) ja h), jätetään Yleis-
venäläiselle Toimeenpanevalle Keskuskomitealle vain
siinä tapauksessa, ettei ole mahdollisuutta kutsua
koolle Neuvostojen Yleisvenäläistä Edustajakokousta.

B. Neuvostovallan järjestäminen paikkakunnilla.

Kymmenes luku.

Neuvostojen edustajakokouksista.

53. Neuvostojen edustajakokoukset kokoonpannaan
seuraavalla tavalla:

a) Aluekokoukset kaupunkien Neuvostojen ja
kihlakuntien kokouksien edustajista, ollen perusteena:
yksi edustaja 25,000 asukasta kohti, mutta kaupun-
geista yksi edustaja 5,000 valitsijaa kohti, mutta ei
enempää 500 edustajaa koko alueelta; tai Neuvosto-
jen kuvernementtikokouksien edustajista, jotka vali-
taan saman suhteen mukaan, jos tämä kokous ko-
koontuu välittömästi ennen aluekokousta.

b) Kuvernementtikokoukset (piirikokoukset) —
kaupunkien Neuvostojen ja kuntakokouksien edusta-
jista: yksi edustaja 10,000 asukasta kohti, mutta
kaupungeista yksi edustaja 2,000 valitsijaa kohti, ei
kuitenkaan yli 300 edustajaa koko kuvernementistä
(piiristä), jonka ohessa vaalit suoritetaan, jos Neu-
vostojen kihlakuntakokous kutsutaan koolle välittö-
mästi ennen kuvernementtikokousta, saman suhteen
mukaan kihlakuntakokouksessa.

c) Kihlakunta- (raioni) kokoukset — kylien Neu

vostojen edustajista: yksi edustaja 1,000 asukasta kohti, ei yli 300 edustajaa koko kihlakunnasta (raionista).

d) Kunta- (volosti) kokoukset — kunnan kaikkien kylien Neuvostojen edustajista: yksi edustaja jokaista Neuvoston 10 jäsentä kohti.

Muistutus I. Kihlakunta- (ujesti) kokouksiin ottavat osaa niiden kaupunkien Neuvostojen edustajat, joiden väestö ei nouse yli 10,000; paikkakuntien, joissa on vähemmän kuin 1,000 asukasta, kylien Neuvostot yhtyvät edustajien valitsemista varten kihlakuntakokouksiin.

Muistutus 2. Kyläneuvostot, joissa on vähemmän kuin 10 jäsentä, lähettävät kunta- (volosti)-kokouksiin yhden edustajan.

54. Neuvostojen kokoukset kutsuvat koolle Neuvostovallan kyseessäolevan alueen toimeenpanevat elimet (Toimeenpanevat Komiteat) viimeksimainittujen harkinnan mukaan tai paikkakuntien Neuvostojen vaatimuksesta, näiden edustaessa vähintään $\frac{1}{3}$ kyseessäolevan alueen koko asujamistosta, ja pidettäköön aluekokouksia vähintään kahdesti vuodessa, kuvernementtikokouksia kerta kolmen kuukauden aikana ja kihlakuntakokouksia kerta kuukaudessa.

55. Neuvostojen alue-, kuvernementti-, kihlakunta- ja volosti-kokous valitsee toimeenpanevan elimensä — Toimeenpanevan Komitean, jonka jäsenten määrä ei saa nousta: a) alue- ja kuvernementtikomiteassa yli 25, b) kihlakuntakomiteassa yli 20 ja c) kuntakomiteassa yli 10. Toimeenpaneva komitea on kokonaisuudessaan vastuunalainen sen valinneelle Neuvostojen kokoukselle.

56. Neuvostojen (alue-, kuvernementti-, kihlakunta-, ja kunta) kokous on hallintonsa rajoissa kysymyksessäolevan alueen rajojen sisäpuolella korkeimpana valtana; kokousten välisenä aikana on semmoisena valtana Toimeenpaneva Komitea.

Yhdestoista luku.

Edustajien neuvostoista.

57. Edustajien Neuvostot muodostetaan:

a) Kaupungeissa 1 edustaja jokaista 1,000 asukasta kohti, ollen Neuvoston jäsenten lukumäärä vähintään 50, enintään 1,000.

b) Kylissä (kirkonkylissä, syrjäkylissä, kasakka-aseilla, kauppaloissa, kaupungeissa asukasmäärältään alle 10,000 asukasta, auloissa, ulkokylissä (hutor), y. m.) Yksi edustaja jokaista 100 väestön ihmistä kohti, mutta lukumäärä ei saa olla alle 3 eikä yli 50 edustajaa jokaisessa kylässä.

Edustajien valtuuksien aika on 3 kuukautta.

Muistutus. Niissä maakylissä, joissa tämä voidaan saada toteutetuksi, hallintokysymykset päättää kyseessäolevan kylän valitsijain yleinen kokous suorastaan.

58. Edustajien Neuvosto valitsee juoksevien asiain hoitoa varten keskuudestaan toimeenpanevan elimen (Toimeenpanevan Komitean), jonka jäsenmäärä kylissä on korkeintaan 5, vaan kaupungeissa valitaan yksi jäsen kutakin 50 edustajaa kohti, kuitenkin ei vähempää kuin 3, eikä enempää 15. (Pietarissa ja Moskovassa ei enempää 40 edustajaa). Toimeenpaneva Komitea on kokonaisuudessaan vastuunalainen sen valinneelle Neuvostolle.

59. Edustajien Neuvoston kutsuu koolle Toimeenpaneva Komitea viimeksimainitun harkinnan mukaan tai vähintään $\frac{1}{2}$ Neuvoston jäsenten vaatimuksesta, vähintään kerran viikossa kaupungeissa ja kaksi kertaa viikossa kylissä.

60 Hallintonsa rajoissa on Neuvosto, mutta pykälän 57 (Muistutuksen) edellyttämässä tapauksessa valitsijain yleinen kokous, korkeimpana valtana kyseessäolevan alueen rajojen sisäpuolella.

Kahdestoista luku.

Neuvostovallan elinten hallinnon tehtävistä paik- kakunnilla.

61. Neuvostovallan alue-, kuvernementti-, kihlakunta- ja kuntaelinten sekä myös Edustajien Neuvostojen toimenä on:

a) neuvostovallan asianomaisten korkeimpien elinten kaikkien määräyksien käytäntöönsaattaminen;
b) kaikkiin toimenpiteisiin ryhtyminen kyseessä olevan alueen kohottamiseksi sivistyksellisessä ja taloudellisessa suhteessa;

c) kaikkien kysymysten ratkaisu, joilla on puhtaasti sen alueen paikallinen merkitys;

d) koko Neuvostotoiminnan yhdistäminen kyseessä olevan alueen rajojen sisäpuolella.

62. Neuvostojen kokouksille ja niiden Toimeenpaneville Komiteoille kuuluu oikeus kontrolloida paikallisten Neuvostojen toimintaa (s. o. alueella — oikeus kontrolloida kaikkia kyseessä olevan alueen Neuvostoja, kuvernementissä — kaikkia kyseessä olevan kuvernementin Neuvostoja, paitsi kaupunkien, jotka eivät ole osallisia kihlakuntakokouksien kokoonpanoon, j. n. e.), ja alue- ja kuvernementtikokouksille ja niiden Toimeenpaneville Komiteoille kuuluu paitsi tätä oikeus muuttaa niiden alueella toimivien Neuvostojen päätöksiä ilmoittamalla tästä tärkeimmässä tapauksessa Keskusneuvostovallalle.

63. Neuvostovallan elimille annettujen tehtävien täyttämistä varten muodostetaan Neuvostoihin (kaupungeissa ja kylissä) ja Toimeenpaneviin Komiteoihin (alueissa, kuvernementeissä, kihlakunnissa ja kunnissa) vastaavia osastoja, joiden johdossa on osastojen hoitajat.

Neljäs osa.

Aktiivinen ja passiivinen äänioikeus.

Kolmastoista luku.

64. Oikeutta valita ja tulla valituksi Neuvostoihin käyttävät riippumatta uskonnosta, kansallisuudesta, asutopaikasta, y. m. seuraavat molempaa sukupuolta olevat Venäjän Sosialistisen Neuvostoliittotasavallan kansalaiset, jotka vaalien päivään ovat täyttäneet 18 vuotta.

a) Kaikki ne, jotka hankkivat elatuksensa tuotannollisella ja yhteiskuntaa hyödyttävällä työllä sekä ne henkilöt, jotka työskentelevät kotitaloudessa ja huolehtivat tuottavan työn välttämättömistä edellytyksistä, kuten kaikkien alojen ja luokkien työläiset ja palvelijat, jotka työskentelevät teollisuudessa, kaupassa, maataloudessa j. n. e., talonpojat ja kasakka-maanomistajat, jotka eivät käytä palkkatyövoimaa saadakseen voittoa.

b) Neuvoston armeijan ja laivaston sotilaat.

c) Kansalaiset, jotka kuuluvat niihin ryhmiin, jotka ovat luetellut pykälän 64 kohdissa 1 ja 2, ja jotka johonkin määrään ovat menettäneet työkykynsä.

Muistutus 1. Paikalliset Neuvostot voivat Keskusvallan vahvistuksella alentaa tässä pykälässä määrättyä ikärajaa.

Muistutus 2. Henkilöistä, jotka eivät ole Venäjän kansalaisia, käyttävät aktiivista ja passiivista äänioikeutta myöskin henkilöt, jotka ovat mainitut pykälässä 20. (Toinen osa, viides luku.)

65. Äänioikeutta ei ole eikä oikeutta tulla valituksi, vaikkapa kuuluisivatkin johonkin yllämainituista luokista, seuraavilla henkilöillä:

a) henkilöillä, jotka käyttävät palkkatyövoimaa voiton tarkoituksella;

b) henkilöillä, jotka elävät työtätekemättä, kuten pääoman koroilla, liikeituloilla, maatilojen ansioilla, j. n. e.